

الاتجاه الجمالي في الدراسات النقدية العربية المعاصرة - الشعر أنموذجاً -

رسالة مقدّمة لنيل شهادة الماجستير باختصاص علم الجمال
(في الدراسات الأدبية والنقدية)

إعداد الطالبة:

هديل محمود حسن

إشراف:

الأستاذ الدكتور محمد عيسى

éçèç - éççð

تصريح

)
õ ù ù (õ õ
ù
:
ù

Declaration

I hereby declare that this research has not already been accepted for any degree nor is being submitted concurrently for any other degree.

Candidate

HADEEL HASSN

شهادة

٥

٥

٥

٥

٥

٥

:

:

٥

Statement

We hereby certify that this research, which is described in the thesis, is the result of the candidate's own investigation under the supervision of PhD MHMAD ISSA, a professor in the Faculty of Arts and Humanities, Al-Baath University.

Any reference to other researches on the subject has been duly acknowledged on the text.

Candidate
HADEEL HASSN

Supervisor of Study
MHMAD ISSA

نوقشت هذه الرسالة بتاريخ / / ٢٠٠٩

الأستاذ المشرف

عضو

عضو

This dissertation was discussed and examined / / ٢٠٠٩

Member

Member

Supervisor

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدِيَّ
وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ . /éñ/ Û

شكر

أقدم بخالص الشكر وجزيله إلى الأستاذ الدكتور محمد عيسى الذي تفضل بالإشراف على البحث، إذ لم يكن هذا البحث ليرى النور لولا العناية الفائقة منه، فقد استفدت كثيراً من ملاحظاته وتوجيهاته التي كان لها أكبر الأثر في إغناء البحث وإنجازه، وفيه عرفت المعلم والمربي الفاضل وتعلمت منه كثيراً كثيراً؛ ولأن الشكر لا يفي ببرد الجميل فالصمت في حرم الجمال أبلغ تعبير.

... هديل ...

إهداء

يا ذكرياتي.....

وعطر إحساسي الراقى.....

- إليك أسرتي الغالية -

صفحة	المحتوى
ë	- مقدمة.....
î	الفصل الأول.. الجمال (مفهومه، موضوعه).....
èç	∅ ..
éè	Ù -
éî	-
êñ	∅ ..
êñ	-
êî	-
ì ê	-
í ê	∅ ..
ì ì	Ù -
î è	Ù -
ï ï	∅ ..
ï ï	-
ï ñ	- : -

الفصل الثاني.. المقولات الجمالية وتجلياتها في الشعر العربي من منظور

ñî	الدراسات النقدية العربية المعاصرة:
ñï	تمهيد:
ññ	أولاً.. مقولة الجميل: - Ù

Ù -

Ù Ù -

ثانياً.. مقولة الجليل: - Ù èi è

- : -

-

Ù -

ثالثاً.. مقولة الأسوي: - éi í

- Ù

- Ù

-

-

رابعاً.. مقولة الحرثي: - èèi

-

خامساً.. مقولة القبيح: - èèi

-

الفصل الثالث.. الفهم الجمالي للصورة في الشعر لدى الباحثين الجماليين

والنقاد العرب المعاصرين: èèi

أولاً: èèi

ثانياً: èèi

ثالثاً: Ù Õ Õ Õ

..... èi è

رابعاً: Ù Ù èi í

خامساً: Ù èi i

- الخاتمة èñê

Ù Õ Ù

Õ

الفصل الثالث:

1

Ù

Ù

Õ

Ù

Ù Õ Ù

Ù Õ Õ

Ù

Õ

Õ Õ

Õ Õ

Õ Õ Õ

Ù

الاتجاه الجمالي في الدراسات النقدية العربية المعاصرة

- الشعر أنموذجاً -

الفصل الأول.. الجمال (مفهومه، موضوعه).

∅ ..
: ∅ ..
· ù - -
· - -
: ∅ ..
· - -
· - -
· - -
: ∅ ..
· ù - -
· ù - -
· : ..
· - -
· - : - -
· -

تمهيد:

ã ã ã Ù
 ã Ù Ù
 ã . Ù . . ã
 ã
 ã . . Ù
 Ù Aesthetic . (è) Ù
 ã ã
 ã ã ã Ù /éí î ê Õ éï èì /A.G. Baumgartn
 Ù Ù
 (è)
 Ù
 Ù Ù
 ã ã ã Ù
 ã ã Ù . :
 Ù
 ð
 ã ã ã ã Ù Ù
 ã Ù

.éñðé . ã ã Ù Ù : 1
 .è
 .éí .éñï ð . : Ù : 2

Õ , ð
Ù ° ° ð :Ù
Ù Ù ° Ù
Õ Õ ° Ù ° Ù °
° ° Ù Õ ð ð
Õ Õ , ð ð

(1)

õ ùõ õ ù ù
ùõ ù ù
õ ù ù
ù ù ù
õ ù ù

õ 1
õ ù 1
ù ù
õ õ õ ù õ õ
ù ù ù

õ õ õ ù ù

(è) õ ù
õ ù ù ù
õ õ " : ù ù
õ õ ù ù (è)»

õ : 1

.íï éñðë ë 2

.íñ 3

.íñ 3

Õ ù . ù
 ù " :()
 Õ Õ
 Õ Õ ù ù
 ù (é)" ù
 Õ ù ù
 . Õ " 1
 (é)" Õ Õ Õ ù
 Õ Õ ù ù ù
 ù ù ù
 ù ù
 : ù ù ù
 1(é)" Õ ù " ù
 Õ ù ù ù ù " ù
 Õ ù ù ù ù
 (i)" ù ù
 ù Õ Õ Õ Õ ù
 ù ù ù ù
 Õ Õ Õ Õ
 éñî î ,ê Õ Õ (- - -) 1
 .ééð 2
 .éí 3
 .î éñðê ù : ù ù 4
 éñðî ù ,ééð ù ù
 .êê

ù 1
 ò ù
 ù ù ù
 :ù ò ò ù ù
 ù ò ò ù ù ù
 (é) ù ù
 ù ù ù
 ò ù ò ò
 ù
 ò ù ò ù
 ò ù ù
 ò ù " ù ù
 ù
 ò ò ù ù ù
 ò ò ù ù ù
 ò ò ò ò ù
 ò ò ò
 ù (é) ù
 ò ù ù ù ù ù
 ò " ù ù
 ù (é) ù ù

.i ð Ò ði ,éñdé ,ê 1
 .i ñ ,éññi ,é ù ù 2
 .éèi Ò ééè ,éñði 3

Õ Ù Ù
 Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Õ
 Õ Õ Õ
 Õ Õ Õ
 Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù Ù Ù
 Õ Õ Ù Ù Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù Ù Õ
 Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Ù Ù Ù (é)()
 Õ Ù Ù Ù Ù
 (é) Ù Ù
 Ù Õ Õ Ù Ù
 Ù Õ Ù Ù Ù Ù Ù Ù
 Õ Ù Ù

1

2
 Ù Ù Ù Ù Ù Ù
 ìé Õì è ,éññî , ,êi Õêi

Õ .Ù
 Õ Õ Õ ÙÕ
 Õ
 ... Ù Ù Ù
 Ù
 Õ " Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Ù (é)Ù
 Ù ð Ù
 Õ " Ù
 Õ Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù
 (é)
 Ù Ù
 Õ Õ
 ÙÕ Ù " Õ Ù Ù ð
 Ù Ù
 (é)Ù
 Ù ()

.êñ éññ ñ 1
 éññ ,é Õ Ù Ù 2
 .êî è 3
 .èèí

Õ Õ
 Ù
 Õ Õ
 Ù Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Ù
 Õ Ù
 Õ Ù
 ()
 Õ Ù Õ Ù Ù
 Õ Ù Ù
 Ù
 Ù
 Õ Ù
 Õ Õ Õ 1
 (é)
 Õ Ù
 Õ
 Õ Õ
 Õ Õ Õ

1
 .îï ,éñðé ,ê

Õ ,
Õ
Ù Õ Õ Ù .
Õ Õ .
Õ Õ Õ Ù Õ
Õ Õ Õ (é)

Õ ,
Õ Õ ,
Õ Õ , Ù
Ù , Ù

Ù Õ Õ Õ Õ Ù :
Ù Õ Õ Ù ,
Ù , Ù :

Ù , Ù , Ù , Ù ,
Õ Õ Õ . Ù
Õ Ù " : Ù
Õ Ù
Ù (é) Ù ,
Ù . Ù Ù Ù Ù

1 .i è , , , :
2 Ù , , ,
.éèè ,éèèî , , ,

Õ Õ Õ Ì
 (é)
 Õ Õ " Ù
 : Ø
 Õ Ù
 Õ Ù Ù Ù (é) Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Ù
 Õ Ù Ù
 Õ / Ù
 Õ Ù Ù (é) Ù Ù Ì
 Õ Õ Õ Ù
 Õ Ù
 Õ Ù
 Ù Õ Õ Ù

.iđ (Õ)
 .ééí
 .ééè

Ù			1
Ù			2
Ù			3

Õ Ù .
Ù .
Ù
Õ Õ
Õ Õ Ù Ù Ù
Õ Õ Ù Ù Ù
Ù Ù Ù
Õ Ù
Õ
Õ Õ Ù Ù
Õ Ø " :
(è) Õ Ø . Ø / /
Ù È
Õ Õ -ê Ù -é" :
Õ Õ Ù Ù
(è)
Õ Õ Õ
Õ Õ
Õ Õ

.éí
.îð/

Ù 1
Ù 2

Õ Õ " : Ù
 ð
 (é)" ð
 Õ Ù 1
 Õ Õ
 Ù
 Õ Õ ð Õ ð Ù
 Ù
 Õ Õ Õ ð

Ù Ù
 (é) Ù
 Ù Õ ()
 Õ : Ù Ù
 Õ 1 Ù Ù Ù
 ð Õ Õ
 Õ Õ Ù Ù

é Õ Õ Õ : 1
 Õ - Õ Ù : ,ēī ī ,ñé ,ēñēñ
 Ù Õ : .éì è-éēñ ,éñī ì ,ē
 .ééī ,é Õ - Õ Õ - Õ Ù
 ,éññè Õ Ù :
 ì è - ēñ
 Õ Õ : 2
 .ééð Õééī

Õ Õ ÷ Ù Ù ÷
 Õ Õ Ù Õ Ù ÷ Õ
 Õ ÷ : ÷
 Õ Ù
 (é)
 ÷ Ù Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù
 Ù Õ Ù ÷ Ù ÷ Ù Ù
 Õ ÷ Ù Ù ÷
 Õ Ù ÷
 Õ Ù Ù
 Õ Ù Ù
 Õ Õ " ÷ Ù ÷
 1
 ÷ Õ Õ ÷ ÷ ÷
 (é)"
 Ù Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù
 ÷ ÷ ÷
 Õ 1 ÷

Õ ÷ : Ù ÷ Ù ÷ ÷ 1
 .íî ÷ èèi é ÷
 .éí ÷ Ù ÷ ÷ 2

Ù .
Õ
Õ Ù 1
Ù
Ù
Õ Õ " : Ù
Ù Ù
ÙÕ ÙÕ Ù
Õ Ù Õ Ù Õ
Ù Ù
Õ Ù
Ù
Õ Õ
ÙÕ (é)"
Ù Ù Ù
Õ Õ Õ Ù
Õ Õ Ù Ù
ÙÕ Õ Ù Ù
Õ Õ
Õ Õ Õ Ù Ù " :

·èì Õ éë ,éñí í Õ éñí è

1

õ õ (é)
õ ù ù ù ù
õ õ õ
(é)

ثانياً.. الجمال بين الذات والموضوع:

:

õ ù ù
ùõ õ ùõ õ ùõ
ùõ () ù
õ õ (é)" ù
õ õ ù
õ ù
ù õ õ
õ õ ù ù
õ õ ù ù
õ ù ù ù
õ ù
õ ù ù ù
õ ù ù

õ õ "

.í

" ù ù ù 1
..éí Õ éí ù êèè ù'é ù Õ

ù ù ù ù ù ù ù 2

.íî è ù ù ù ù ù ù ù 3

Õ , Õ Ù
 (é)"
 Ù Ù Ù
 Ù Ù
 Õ Õ (Ù)
 : Õ Ù Ù ()
 Õ Ù
 (é) Ù Ù Ù
 Õ Ù Ù
 Õ Ù Ù Ù Ù
 Õ Ù Ù Ù Ù
 Õ (é) Ù Õ
 Ù Ù Ù
 , Õ Õ Ù
 Õ Õ
 Õ Õ Õ
 Õ
 " : Ù
 Õ
 .
 .éi Ù 1
 ,éñdé ,é , Õ Õ Ù Ù Ù : 2
 .ñi 3
 .éi ð Ù :

Õ Õ
Õ (....) Û Û
Õ Û
Õ Õ
Õ Õ Õ
Õ Õ Õ
Õ Û
(é)
Õ Õ Õ Õ Û Û
ÛÕ

Õ
Õ Õ Û
Õ Õ Û
Õ Õ Õ):
Õ .(
Õ Û Û
Õ ä Û Û Û

Õ
i Õë ,ê ,éñi i ,ê
1

Õ
Õ Õ Õ
.Ù

(é) Ù

Õ Õ Õ Ù Õ Ù
Õ
Õ Õ Õ ...

Ù Ù

Õ Ù Ù

" 1Ù

Ù Ù Ù

Õ Ù Ù Ù Ù Ù

Õ Ù Ù

(é)"

Õ Ù

Õ Ù

Õ Õ 1 ð

.éð Õ éð Ù Ù 1

.éí ñ Õ éí ð Ù 2

ù , ,
 ò ù ù ù ù
 , ò ,
 ù ò ù ù ù ù
 , ù , ù
 ò 1 ù ù ù ù ù
 ò ò ò ù ù ù ù
 ò ò ò ò ù ù
 ò ù , ù (é)
 ò , ù
 : ù
 ù : -"
 ù : -
 ù (é)" ù : -

ù ò ò : , ,
 , ù , ù , ù
 ò ù ù (é)
 .ì , ù , ù : 1
 .éí ù ò ù ù : 2
 , é ù ò ò , ù : 3
 .é

ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲٲ " : ٲ .
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ (....) ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ (....)
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ (ٲ)"
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ

ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ " ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ (ٲ)" ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ .
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ .ٲ

.ٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ "

ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ
ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ ٲ

• Õ Õ àì è Ù (é)•

• Õ •

• Õ è •

• Õ Ù Õ :Ù . Ù

• Õ Õ Õ •

• Ù Ù Ù

(é)

• Õ •

• Ù Ù

• Ù Õ

• Ù •

• Õ Õ Ù •

• Õ Õ Õ Ù

• Õ Ù Õ •

• Ù () Ù

• Ù Õ Õ Õ () °

• Ù Ù Ù Ù " :

• Õ Õ .() Ù Ù

• Õ Õ Ù

1 .éđ Ù •

2 : •

Õ Õ , Ù È (é)
 . Ù Ù
 Ù Ù Ù
 Õ Õ , ,
 .
 Ù
 , Ù , Ù ,
 .
 Ù " : " Ù
 Õ Õ Ù ,
 Ù , , , ,
 Õ Ù 1
 Õ Õ
 Õ Ù
 , Õ Ù ,
 Ù Õ
 , Õ : Ù Ù
 Õ : Ù Ù
 Ù Õ Õ Ù Õ Õ Ù
 Õ Ù !
 . (é) !

, Õ Õ Õ : Õ Õ " - Ù - " 1
 .éíî íéñđ ,é Õ
 Ù Õ Õ : 2
 .íéê ,éñî , Õ

" :Ù Ù
 ò ò ù ,
 ò ù ò ò ò ò
 ò ò ò ò ò ò ò ò
 " " ù ù
 ò ò ò ù ò ò
 (é)"
 ò ù
 ò ù ò ù ò ù
 (é)" ù ù
 : ù ù
 ò : ù ù : ù
 ò ò ò ò ò ò ò ò
 ò ò ò ò ò ò ò ò
 ò ò ò ò ò ò ò ò
 ò ò ò ò ò ò ò ò

.éí - éí

.iè

Ù 1
Ù 2

$\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$

$\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$

$\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$

non - aesthetic attitude $\tilde{\cup}$
 - $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ - Pre-aesthetic attitude
 $\tilde{\cup}$ " $\tilde{\cup}$
 $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ "

1 $\tilde{\cup}$: $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$
 2 $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$: $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$ $\tilde{\cup}$

õ õ õ ù
ù
õ õ ù
õ ù ù ù
õ " ù
õ õ õ õ õ 1
õ õ õ ù
õ õ õ õ
õ ù ù õ
ù õ õ (é)ù
õ ù
ù ù ù ù ù
õ õ õ ù ù ù
õ õ õ ù ù
õ õ õ ù ù
õ ù ù ù ù 1(é)
õ õ ù ù ù ù ù 1
ù ù ù ù ù ù ù 2

١٥
١٤
١٣
١٢
١١
١٠
٩
٨
٧
٦
٥
٤
٣
٢
١

(٤)
١٠
١١
١٢
١٣
١٤
١٥
١٦
١٧
١٨
١٩
٢٠

١
٢
٣
٤
٥
٦
٧
٨
٩
١٠
١١
١٢
١٣
١٤
١٥
١٦
١٧
١٨
١٩
٢٠

١
٢
٣
٤
٥
٦
٧
٨
٩
١٠
١١
١٢
١٣
١٤
١٥
١٦
١٧
١٨
١٩
٢٠

õ õ ù .
ù " õ õ
ù ù ù ù .
õ °õ õ ù
õ õ õ
õ .
ù .
ù ù ù ù
õ ù
õ (é)
õ õ ù õ ù
õ ù ù ù
õ ù 1
õ ù ù ù ù ù ù
õ õ õ õ õ
.

ñ ù 1

ءل " ء
 (ة)"
 ء ء ء
 ء ء ء
 ء ء
 ء ء ء
 ء
 ء :ء
 ء ء " : ء ء ء
 ء :ء
 ء (ء) ء
 ء ء ء ء ء ء "Creativity Mind"
 ء (ة)" ء
 ء ء ء ء
 ء ء ء ء
 ء ء ء ء ء
 ء ء ء ء
 ء ء ء ء
 ء ء ء ء

1 ء
 2 ء
 3 .ئ ء

õ ùõ õ õ

õ

õ õ ùõ

õ õ

õ õ

õ õ õ

ù

(é)

õ õ ù

ù

ù

ù

1

ù

õ

õ õ

ù

:ù

ù

(é)ù

ù

:

ù

(é) õ

õ

øõ

õ

õõ

õõ

õõ

õõ

õ

õ

õ

ù

õ

õ

ù

õ

õ

.ëë

ù

.ðñ

ù

ù

.èi ð

,éñðë ,é

-

1

2

3

٤٣
٤٤
٤٥
٤٦
٤٧
٤٨
٤٩
٥٠
٥١
٥٢
٥٣
٥٤
٥٥
٥٦
٥٧
٥٨
٥٩
٦٠
٦١
٦٢
٦٣
٦٤
٦٥
٦٦
٦٧
٦٨
٦٩
٧٠
٧١
٧٢
٧٣
٧٤
٧٥
٧٦
٧٧
٧٨
٧٩
٨٠
٨١
٨٢
٨٣
٨٤
٨٥
٨٦
٨٧
٨٨
٨٩
٩٠
٩١
٩٢
٩٣
٩٤
٩٥
٩٦
٩٧
٩٨
٩٩
١٠٠

-
- ١
٢
٣

(è) ô ô ô ô õ õ õ õ õ

õ õ

ù

(õ)

õ

ù

" :

ù

õ :ùõ õ

ù

(è)"

:

h

(è) õõ õõ õõ õõ

õõ õõ

õõ õõ

õ

õ õ ù

õ õ

(i)

õ õ õ õ

ù

ù

ù

ù

õ õ õ õ õ

:

1

.î ê éñï ð . ð

ù :

. ì í ê

2

:

3

.éõð ì éñï î

.éëï ù

ù

:

4

Õ Ù
 Õ Õ Õ Õ Õ
 Õ Ù
 " Ù
 (é)" Ù
 Ù Ù
 Û Ù
 Õ Õ Õ
 " Õ
 Ù (é)"
 Õ Ù á ß Ù
 (é)" Õ Õ
 Õ Ù Ù
 Ù
 Ù Õ Õ Õ Õ
 Ù Ù Ù
 Õ Ù Ù
 Ù Ù Ù : Ù

.í è éñđī Ù 1
 .éì è Ù - Ù 2
 .ééé Ù Ù Ù : 3

Õ Õ , Õ Õ . Ù
 Ù , Ù
 Õ (é) Ù Ù Ù
 Õ Õ Ù 1
 Õ Õ Õ Õ " :
 Õ
 Õ Ù Õ Õ , Õ Ù
 Õ (é)"
 , Õ Õ
 Ù Ù
 Õ Ù " , Ù
 Õ Ù Ù Ù
 (° Õ) Ù (é)"
 , Ù Ù
 Ù
 Õ Ù Ù
 Õ Õ Ù

, eëi Õ , Õ Õ , Ù : 1
 .i è , éñné Ù
 .éi : Ù 2
 , è , Õ , Õ Õ , Ù : 3
 .i i , éññi

١. Õ Õ
 : Ù
 Õ Ù
 (é) Ù Õ
 : Õ Ù : Ù
 Õ Õ Õ (é) Ù
 Ù
 Õ " Õ Ù Õ
 Õ Õ Õ Õ Ù
 (é) " Ù Õ
 Õ Õ Õ Ù
 Õ " : Ù Ù
 (i) " Ù Ù
 Ù
 Õ Õ Ù
 ù Õ Õ

١. éñné ,é : ٠ : 1
 .éi i 2
 .õï ٠ : 3
 .éñi 4
 : Ù :
 .i ê ,éñi í ,ê ,éñi ð ,é

ù ù " : ù
 õ õ õ õ
 õ õ (é) " ù
 ù ù
 õ õ ù
 õ õ
 ù õ (é) " :
 õ õ
 õ ù
 õ õ : ù
 õ (õ) (ù)
 (é)
 õ õ õ õ " ù " ù
 õ õ
 õ
 ù
 õ õ õ õ
 ù
 1 ù ù ù

.éí è ù ù ù 1
 õ : : 2
 .ĩ è-ĩ è ,éññ è 3
 .ñê :

\tilde{O} \hat{U}
 $\tilde{O} \quad \tilde{O}$ \hat{U} \hat{U} \hat{U} (é)
 $\tilde{O} \quad \tilde{O}$ \hat{U} \hat{U} \hat{U}
 $\tilde{O} \quad \tilde{O}$ \hat{U} \hat{U} \hat{U} (é)
 $\tilde{O} \quad \tilde{O} \quad \tilde{O} \quad \tilde{O}$ \hat{U} \hat{U} \hat{U}
 $\tilde{O} \quad \tilde{O} \quad \hat{U}$ \hat{U}
 $\tilde{O} \quad \hat{U}$ \hat{U}
 $\tilde{O} \quad \hat{U}$ \hat{U} \hat{U}
 $\tilde{O} \quad \tilde{O}$ \hat{U} \hat{U} \hat{U}
 \tilde{O} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U}
 \tilde{O} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U}
 \tilde{O} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U}
 $\tilde{O} \quad \tilde{O} \quad \tilde{O}$ \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U}
 $\tilde{O} \quad \tilde{O} \quad \tilde{O}$ \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U} \hat{U}

• Õ (é)»
• Õ Õ Õ
• Õ

• Ù ð 1(è)
• Ù¹
• Õ Õ Ù

• Ù .
• (è)» Õ ð " : Ù
• Õ Õ Ù Ù
• Ù

• Õ Ù
• Õ
• Ù

• Õ Ù
• Õ Ù Ù
• Ù
• Ù
• Õ Ù Ù
• Ù Ù Ù

1 .i ð
2 : Ù
3 .i î é , éñi è
4 .êi ê , éñi ï , é
• ñè ï ñ

ù
 õ õ
 (é) ù " : ù
 õ ù
 õ õ ù õ ã " (é)
 õ õ ù ù
 õ ù ù
 õ ù
 :
 õ õ õ õ õ õ õ õ õ õ
 (é) õ õ õ õ õ õ õ õ õ
 õ õ õ ù
 : ù ù ù ù
 (é) õ õ õ õ õ õ õ õ õ õ
 õ : õ () 1
 .ëñi ,é ,éñðë ,ê 2
 õ : ù 3
 .ï î
 õ õ õ ù õ : 4
 .éê
 õ õ õ : :
 .ëéí ,ê ,éñi ð

. õ õ
 õ ù
 õ õ õ
 õ õ
 ù ù
 õ (é)à
 õ õ õ " ù
 õ ù
 (é)" õ õ
 õ õ õ ù
 õ õ õ ù
 õ ù õ õ ù ù
 õ õ õ ð ð
 õ ð ð
 " (è)
 õ õ ð
 õ õ ù õ
 õ

.éí ê èì è ù : 1
 .éée ù éññ ù é ù ù ù 2
 .éèè-ééñ ù ù ù : 3

Ù Õ Õ Õ

:Ù Ù

(é)»

Õ Ù

Õ Õ

Õ Õ Õ

Õ

Ù

Õ Õ Õ

á

Ù

» :

Õ Õ

(é)»

Õ Õ Ù

Ù

Ù Õ Ù Õ ð

Ù" : Ù

Õ Õ

(é)»

Ù

Õ

Ù

Ù

ð Ù Ù Ù

Õ

Ù

Ù Õ Ù

Ù Ù Ù

Õ Õ

Ù

Õ

.ëèè 1

.ëèí 2

.éé éñî ï 3

Õ Õ

Õ Õ Õ Æ
Õ Æ

Õ Õ

Õ Ù (é) Æ

Õ

Õ Õ Ù

Õ Õ Ù

Õ Õ " 1 à à

Õ Õ Ù

Õ Õ Õ Õ Ù Ù
(é)"

Õ

Õ

Õ Õ Ù

Õ Õ Õ Ù

Õ Õ

Õ Ù 1

Õ Ù : 1

.è èñi ĩ é

.ñè Ù 2

Õ (é)

Õ Õ

Õ Û

Õ

Û Û

Õ Û

Û" 1Û Û

Õ" Õ"

Õ (è)"

Û Û

Õ : Û

Õ Õ Û Û

Õ Û Û

Õ Õ Õ

Û

Õ Õ Û

(è) 1

Õ Õ Û Û

Û

Õ Õ Õ 1

.è .éñé

.éí Û 2

.êð Û Û 3

(é) ù
 ò ò ù ù
 ò
 ò ò ò 1

(é) ù

رابعاً: اللذة الجمالية:

:

(é) " : : " :
 :

:plaisir " :

ò ò ù ù -é
 ò ò

ò ò ù -ê
 ò ò ò

ù -ë

(î) "

.ëé	:	1
.ëê	:	2
.êêï - êêï	.	3
.éñĩ ñ ,é	.	4

”
Õ
”(é)

Õ .(plaisir-pleasure)
Õ Õ ,Õ Ù
Õ

Ù
Ù

Õ
Õ Ù
Õ Õ

Õ Ù
Ù Ù Ù

Õ Ù Õ Õ Ù
Ù

Õ Õ Õ
Õ ”

Õ Ù Ù Ù
Ù Ù

Õ
Ù Ù Ù Ù

1
è ñ éñ

Õ Ù

Õ Õ

(é)»

Õ

1

Ù

Õ Õ

1

Ù

Ù

Õ Õ

Ù

Õ Õ Õ Õ

Õ

Ù

Õ Õ ÙÕ

Õ Õ

Õ

Ù

Õ Ù

ã

Ù

Õ

(è)

Õ

(è)

Õ

Õ Õ

- Õ Õ

Ù

1

.éèè ,é ,éññ ñ

.êðè-êðè ,ê

Ù

2

3

.èèì ,éññ ,é

" : Ù
 (é)"
 Ù Ù
 ã ã " ã
 ã ã (é)" ã Ù
 ã
 ã - -
 : - è
 Ù Ù
 ã ã ã ã ã Ù
 ã ã ã ã ã Ù
 ã ã ã Ù Ù
 ã ã Ù
 ã ã ã Ù
 ã ã ã Ù
 ã ã ã Ù

.éèì ã é ã Ù ã 1
 Ù ã ã ã 2

.éèð ã

Õ

(é)

Ù

Õ

Ù

Ù Ù

Õ

Õ

Õ

Õ Ù

":Ù

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Ù

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

(é)"

Õ

Õ

Õ

ÙÕ

"

"

.êêé

Õ

Õ

Õ

Ù

:

Ù

ÏÏ

Ù

.ôï

"

1

2

Õ Õ

"

Õ

Ù

Õ

Õ Õ

Õ

Ù

Ù

Õ Õ Õ

(é)"

Ù

Õ Õ Õ

Ù

Õ

Ù

Õ

Õ

Ù

Ù

Õ

Ù

Ù Ù

Ù

Ù

Õ Õ

Õ

Ù

Ù

1

.éèi - éèë ,éñî ,é

Õ Õ Õ Æ

Ù

(é)"

Õ Õ Õ Õ

Õ Õ

Ù

Õ Õ

Õ

Õ Õ Õ Õ

Õ Õ Õ

Õ Õ Õ

: Õ Õ Ù Õ

Õ

Æ

Ù

" Ù "

(é)

Ù

:Ù

Õ Õ Õ

Õ Õ

Õ

(é)

Õ

Õ Ù

Õ Õ Õ

Ù Õ Õ

Õ

.êî è

1

.î è Ù :Ù

2

.î é Õ î è Ù Ù :

3

õ õõ õ õ ù
õ õ ù
(é) ù ù
õ õ õ
ù ù ù
o ù
õ õ " " " ù
õ ð ù
õ õ

õ õ ù ù
õ ð :ù ù
(é) ù
õ õ 1 ù
ù
õ õ
õ õ õ
õ õ ùõ õ ù
õ ù õ õ ùõ õ ù
õ õ ù

.ééê ù ù 1
.éèð ù : 2

: - é

Õ
Õ
Ù

Õ Õ
Õ Ù
ÙÕ

Ù

"

Õ Õ
Õ Õ Õ
Õ Õ Õ
Õ Õ
Õ Õ Õ
Õ Õ Õ
Õ Õ Õ

Ë Ù

Ù Ù

Ù

Ù

Ù

(é)"

Ù

Õ Ë Ù

Õ Ë

Õ Õ Õ

1

Õ Õ Õ

Ù

...

Õ

Õ

Ù

.êêé

Ù 1

Õ Ù Ù Ù

Õ

Õ

Õ

Ù

Õ Õ

(é)

Ù

Ù

Õ

Õ Õ

Ù

Ù

Õ Õ

Õ

Õ

Ù

"

Ù

Õ Õ Õ Õ

Õ

Ù

Õ

Ù

Ù

Ù

Õ

Õ

Õ

ÕÙ

Ù

Ù

Õ Õ Õ

(é)»

.éí ð

.éí î

1

2

Õ

Ù

Õ

Õ

،

،

،

:

Ù

Ù

:

،

،

Õ

Ë

،

،

،

،

Õ

Ù

"

Õ

Õ

Ù

Õ

Õ

Õ

Õ

(é)"

Õ

Ù

Ù

.Ù

Ù

Ù

Ù

Ë

Ë

Ù

Ù

Õ

.õ

Ù

:

1

Õ Õ " Ù Ù Ù
(é)"

Õ Ù

Õ Ë :

Õ Õ

Õ Õ

(è)

Õ Õ Ù

Õ Õ Õ

Õ Õ Õ Õ Õ

Õ Õ

Õ Õ

Õ Õ

Õ

Õ Õ " Ù Ù

Ù Õ Õ

Ù Õ Ù Õ

Õ Õ

.õõ 1

.êêi 2

ù (è)»
 .
 .
 ã
 õ õ " .
 ã ù ã .
 ã ù . ù .
 . ù ù .
 ã ã ã ù
 ù ù
 (è)»
 .
 ã ã ã
 ù
 ã ã
 ã ã
 ã ã
 . ù ù
 ã ã ã ù
 ù . ù
 :
 (è)»
 . ù
 ã
 ã
 ã

.èi è

ù 1

.èi î 2

.èi î 3

õ õ ù
õ ù
õ ù
õ õ ù
õ õ ù ù
õ ù
ù

الفصل الثاني

المقولات الجمالية وتجلياتها في الشعر العربي

من منظور

الدراسات النقدية العربية المعاصرة

تمهيد:

- ١ - مقولة الجميل: .Ù -
- Ù -
- Ù Ù -
- Ù -
- ٢ - مقولة الجليل: .Ù -
- :-
-
- Ù -
- ٣ - مقولة الأساوي: -
- Ù -
- Ù -
-
-
-
- ٤ - مقولة الهزلي: -
-
-
- ٥ - مقولة الفبيح: -
-

تمهيد..

õ õ õ õ ù (é)
ù õ õ ù
õ ù
ù ù õ õ ù :
(é) ù :
õ
õ õ (.) õ (é)
õ
õ õ õ
õ õ õ
ù ù :
õ
õ õ ù ù
õ õ
õ õ õ õ

õ õ õ õ : 1
.ìì-ìë :
.ééì ù : 2
.ìì ù ù : 3
õ : íé : 4
.éëì

õ õ õ õ Æ .
õ õ õ õ 1
õ
õ

õ õ õ ù 1
ù .

ù õ õ õ ù
õ õ õ õ
ù ù ù ù ù
õ 1 ù ù

- ù (é)ù
ù õ õ ù
õ ù " ù
:ù ù : ù

õ ù õ ù :ù ...
ù (ù) " .

õ õ : 1
.đ , èèèi ,
.èè , éññé , é -ù ù 2

(é) " ù ()
 Õ " ù
 Õ ù
 (é) " ù
 Õ Õ ù ù
 ù ù ù ù
 Õ ù " 1 ù
 (é) " ù ù
 Õ Õ ù ù
 ù ù
 ù ù ù
 ù ù
 () ()
 Õ ù ù

Õ

î é Õ éî êê

î é

1

2

3

Õ " " " " Ù " Ù " " (é)"

Õ Ù

Õ Ù Ù

Õ Õ Õ (é) Ù Ù

Õ Õ Ù Ù

Õ Õ Ù

Õ Õ Õ Ù Ù Ù

Õ Õ Õ Ù Ù

(Ù) Ù Ù

Õ Õ Ù Ù Ù

Ù Ù (é) Ù

.éñ 1
.í ð 2
.éí ñ-éí ð 3

Õ Ù Ù
Õ Õ Ù
Õ Õ
Õ Õ Õ Ù Ù
Õ Õ Õ Ù Ù
Ù Ù Ù
Õ " : Ù Ù Ù Ù
Õ Õ Õ Ù
Õ Ù
Õ Õ Ù Ù
Õ Õ Õ -
Õ Õ Õ
(é)"
Ù Ù
Õ Õ Ù
Õ Õ Õ Ù Ù
Õ Ù
Õ Ù

Õ Ù Ù Ù¹
.êðë-êðê ,êèè ,é

Õ , Õ Õ Õ Æ Û
(é) Û

Û Û Û
Õ Õ Û Û
Û Û

Û Û

Õ

Û

Õ Õ

Õ à Õ Õ Û

Õ Û Æ (é)"

Õ Õ Û Û

Õ

:

1

Û Õ (é) Õ

:

1

:

õ õ õ õ

õõ õõ õõ õõ

(é) õ õ õ

õ õ õ õ

õ , , Û
.êëë , êèèî , ,éèè

1

, éñî , , Õ ,èè Õ , Õ

2

.éñî

.èî , éñî ê , é

3

.êî -êí

4

Õ Õ Õ
 Õ
 Õ " : Ù
 Õ (é) Õ Ù
 Õ Õ Ù
 : Ù Ù
 (é) Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô ã
 1 Õ Õ Ù Ù
 Õ
 Õ Ù Ù
 Õ
 Ù Ù
 Ù Ù Ù Ù Õ
 Ù
 : Ù Ù
 (é) Ô Ô Ô ä
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Ù

.êñé Ù 1
 : ,êèè 2
 .Ù : : : 3
 .đí ,éñî ì :

Õ 1
Õ ù . ù
Õ Õ
 . ù
Õ Õ Õ Õ
ù Õ ù ù
Õ Õ Õ
Õ Õ Õ ù ù ù ù
Õ (é)
:ù .

ôôà	ôô	ôô	ôô	ôô	ôô	ôô	ôô	ôô
ôô	ôô	ôô	ôô	ô	ô	ô	ô	ô
ôô	ôô	ôô	ôô	ôô	ôô	ôô	ôô	ôô
ôô	ôô	ôô	ôô	ô	ô	ô	ô	ô
ô	ô	ô	ô	ô	ô	ô	ô	ô
(é)	ô	ôô	ô	ô	ô	ôôôô	ôôôô	ù

1 Õ ù
ù Õ ù
 ,éññ ,é Õ ù
 : 1
 .íí 2
 :
 : .ñí ,éñí î .
 Õ Õ Õ :
 : : :
 : : :

Õ
 Õ
 Õ
 Õ Ù Õ
 Ù Õ Ù
 Ù Õ Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Õ) Ù
 Õ Ù (Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Ù " Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù (é) Ù
 Õ Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ " Õ Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù Ù
 Ù Ù (é) Ù

.éèñ 1
 .éèè 2

.
 Õ Ù
 Õ Õ
 Õ Ù Õ Ù " :
 Õ Õ Ù Õ Ù Ù Ù
 Õ Õ Õ
 .(é)"Ù
 Õ Ù Ù
 Õ Ù Õ Ù
 Ù Ù Ù
 Õ Õ Õ 1
 Õ Ù
 Õ Õ Õ Ù " : Ù
 Õ Õ Õ Õ
 Õ Õ Õ Ù
 Õ Õ Õ Ù
 Ù Õ Ù Õ Ù
 .(é)"
 Õ Ù Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù

.éëë-éëë

Ù 1
 .éëì -éëë 2

õ õ õ õ

Ù

õ

õ õ

õ õ õ

1

Ù

õ õ õ

õ õ

õ

õ Ù

Ù

:Ù

Ù

õ õ õ õ

õ õ Ù Ù

õ õ õ

õ õ

Ù

õ Ù (é)"

õ õ õ

":

.õõ Ù

1

Õ

(...)

Õ

(é)»

Õ Õ

Ù Ù

:

...

ÕÕ ÕÕ ÕÕ ÕÕ Õ Õ Õ Õ

ÕÕÕ ÕÕÕ ÕÕÕ ä Õ Õ Õ Õ

ÕÕä ÕÕ ÕÕ ÕÕ Õ Õ Õ Õ Õ Õ

(é) Õ Õ Õ â Õ Õ Õ Õ Õ Õ

Õ Õ " Ù Ù

Õ Ù Õ¹ Õ Ù Õ

Õ Õ Ù

Õ Ù (é)»

Õ Ù

Õ Õ Õ Ù " : Ù

Õ Õ Õ à

Õ Õ

.õõ

Õ Ù¹

Õ : Õ Õ Õ Õ Õ : : éèî Õ Õ Õ

Õ Õ Õ Ù³

.í è éñõñ

Ù Õ Õ Õ

" :

Õ Õ Ù

Õ Õ Õ

(é)"

Õ

" Ù

Ù

(é)"

Õ Õ

1

Õ

" : Ù . Ù

Õ Õ Õ

Õ Õ Õ Õ

Ù

Õ

Õ

(ë)"

Õ Ù

Õ Õ

Ù

Õ Õ

Õ Õ

1

.đé , éñðè , é

.i ð

2

.i i

3

õ õ õ

ù

.ù

õ õ õ

õ õ

ù

,ù

õ õ õ õ õ

õ ùõ

ù

ù

õ õ

: õ õ

(é)

õ

õ

ù

ù

(é)"

õ

(

)

õ õ õ

ù

õ

õ

ù

õ ù

ù

ù

õ

õ

1

.êî éñññ

2

.ñ

Õ (é)
 Õ " :Û
 Õ Û
 Õ Û Õ Õ Õ Û Õ Õ
 Õ Û Õ Õ Õ Û Û
 Õ Õ Õ (é)
 Õ Õ
 Õ Û Û
 Õ Û Û
 Õ Û Û Û Û
 Õ " :Û
 Û Û
 Õ Û Õ Õ (é) Û
 Û
 Õ Û (Û)
 Û
 Õ
 Û (í)

íð	:	1
íê	:	2
íî	:	3
íï-íî	:	4

Õ
 Ù Ù
 " Ù
 Õ Õ
 (é)" Ù
 Õ Ù
 Õ Õ Ù Ù
 " (è)"
 ù
 (è)
 Ù Ù
 ù Õ Õ Õ " :Ù
 (i)"
 Ù
 Õ
 Õ Ù Õ
 Õ
 Õ Ù Ù Ù Ù Ù
 Õ Õ
 .íí . ê
 Ù Ù 1
 .i ð 2
 .ðë 3
 .ðè 4

ù ù
 Õ ()
 Õ ù ù
 Õ ù
 Õ " .
 Õ (...) Õ
 Õ Õ (é) Õ Õ
 Õ
 Õ Õ Õ Õ " (é)
 Õ Õ Õ
 ù ù " : ù .
 ù Õ Õ Õ ù ù ù
 Õ Õ Õ Õ ù
 Õ Õ ù Õ Õ
 Õ Õ Õ Õ
 (é) ù
 Õ Õ
 ù

.êđĩ éñĩ ñ ê

-
- 1
 - 2 .êđĩ
 - 3 .êđê

Õ Õ
 Ù Ù Ù
 Ù Õ Õ Ù
 Õ
 Õ Õ Ù
 Õ Õ
 Ù
 (Ù)
 Õ Ù Ù Ù
 Õ
 " Ù .
 Õ
 Õ Ù .
 Õ Õ
 Õ Ù
 (é) Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Ù
 : Ù
 Õ
 Õ Ù

Õ Õ Ù Ù
 Õ Ù
 Õ Ù Ù
 Õ Õ Õ
 Õ Õ " " Ù " "

(é)"

Õ Õ :

Ù

Õ Õ Ù (é)"
 Ù Ù
 Õ Õ

Õ Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù " "
 ù Õ Ù (è)"
 " " Ù

.êë

.ëë Ù

Ù

.î î

Ù

1

2

3

Õ , Õ Ù (Ù)
 Õ Õ Õ Õ Ù
 Õ Õ Õ Õ Ù
 Õ Õ Õ Õ Õ (é)»
 Õ
 Õ Õ Ù
 Õ
 Õ Ù Ù
 Ù . Ù Ù Ù
 Ù Ù Ù " : Ù
 (é)»
 , Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ . Õ Ù Ù Ù
 Õ Õ
 Õ Õ Ù
 , Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ Ù Ù Ù
 Õ Ù Ù
 Õ Ù Ù
 Õ Ù Ù
 Õ Ù Ù

.êðì - êðè

Ù

Ù 1
 .êñè 2

Õ Õ Ù
 Õ
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Ù Ù
 Ù Ù (é) Ù
 Õ Õ Ù Õ Ù
 Ù Ù Ù
 Õ Ù Õ (é) Ù Õ
 Õ Õ
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Õ Ù
 Õ Ù Ù Ù Ù
 (é) Ù
 Õ Ù
 Ù Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Ù

.î é 1
 .é é 2
 .ê ñ 3

Õ Õ

(é) "

Õ Õ

Ù

Õ

Ù

:

ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ Ô Ô Ô ã

ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ

ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ Ô Ô Ô ã Ô

ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ ä ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ

ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ Ô ã Ô Ô Ô ã

Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô ã Ô Ô Ô Ô Ô

Ô Ô Ô Ô ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ

Ô Ô Ô Ô Ô ÔÔ ÔÔ ÔÔ

(é) Ô Ô Ô Ô

ÔÔÔ ÔÔÔ ÔÔÔ

.éðë

1

.ĩñ ìñ

2

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ : Õ

Õ Õ
 Õ Û
 Õ Õ
 Õ Õ
 Õ Û Õ - Û
 Õ Õ Û
 Õ Û
 Õ ã
 Õ Û " Û
 Õ
 Õ Õ Õ
 (é) Õ
 Õ ã Û
 Õ Õ
 Õ Õ
 Õ
 Õ Û ä Û
 (é) Õ Õ Õ Õ Õ Õ

.ëëê
 : Û

1
 2 Û Û
 .ëï ë ,éñî ê

Õ
Ù Ù Ù Ù Ù
Õ
Õ Õ Õ : Ù
Õ Ù Õ Ù
Õ . :
() ä
(é)

" Ù
Û Ù
Õ Ù
Õ Õ Ù
Õ Ù (é)"
Õ Õ Õ Õ Ù "
Ù
Ù (é)"

Õ
Ù Ù Ù
Õ Ù Ù Ù Ù

Õ Õ
. ééé , éññ è . . .
.íï .
.íï .
1
2
3

ō ō ō

:Û

النور ملء شعابه والنار
ويهزها من مهدها التذكار
مُضْرُ يَشْدُ رِكَابَهَا وَنِزَارُ
وتتنام تحت لوائها الأقدار
والليل من سيل الالهيب نهار
يعوي وتضحك حوله الأعمال
عَمَرَ الخلود أريجها المعطار
حَرَمَ على شرف الجهاد يزار^(١)

ō ō ō ō ō
ōō ōō ōō ōō
ōō ō ō ō ōō
ōō ōō ōō ōō
ō ō ō ō ō
ō ō ō ō ō
ō ō ō ō ō
ä ō ō ō ō

ō ō ō

Û Û

Û ō ō ō

Û

ō ō ō

ō

ō ō

ō

Õ Õ (é)

Ù Ù

Õ Õ

1

Ù

Ù

/ Ù

Ù

Ù

Õ Õ Õ

"

(è)"

Ù Ù

: Ù

ما بهم من مّقتٍ ولا إغاض

ÕÕ

ÕÕ

ÕÕ

ÕÕ

كل حزبٍ منهم عن الكل راضي^(٣)

ÕÕ

ÕÕ

ÕÕ

ÕÕ

Õ Ù

Ù

Ù

/ Ù

Ù

Ù

Ù

Õ

Ù

Õ Õ

1

: Ù

فأهوي على الجذوع بفأسي!

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

وتقضي الدهورَ في ليل مئس^(٤)

ÕÕ

ÕÕ

ÕÕ

ÕÕ

- Õ Õ

Ù

: 1

.í è , èèè , é

.í ñ

2

.èèè , éñî è

Ù

3

.èî ï - èî î

4

Õ Õ Ù Õ Õ
Õ
Õ Ù Ù
Õ Ù
Õ Õ Ù

(è) !¹ à
\ Ù Õ Õ Õ Õ
ê
õ õ
ê
: Ù Ù
بِجِلَّةٍ مَحْتَدٍ قَوْمِي الْغَابِرِينَ Õ Õ Õ Õ
أَنَّ تَنْتَابُنِي حِينَئِذٍ فَحِينٍ Õ Õ Õ Õ Õ
مَهْبِطِ الْوَحْيِ وَمَهْدِ الرَّاشِدِينَ Õ ã Õ Õ Õ
كَاهِلِ الْمَجْدِ وَأَرْضِ الْفَاتِحِينَ^(٢) Õ Õ ã Õ Õ

1 .êí -êî ð .é .éñî é .
2 .êí -êî ð .é .éñî é .
1
2

Õ - Ù
 Õ
 1
 Õ
 1 Õ Õ
 Õ Õ
 Õ - Õ Ù
 Ù Õ Õ Ù " -
 Õ (...) Õ
 (é)«
 Õ Õ - Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù 1
 Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ 1 Õ
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Õ Õ Õ Õ Õ
 (é)«
 Õ Õ Ù
 Ù Õ Õ Õ Õ Õ Õ
 Õ Ù
 éñi ð é Õ Ù
 .îîî 1
 .îîî 2
 .îîî

Õ Õ
Õ
Õ Õ Õ Õ .Ù Õ
:() ()

~~Ø~~
Ø

(è) Ø
Õ ÙÕ Õ
Õ Ù Õ
Ù

..éî , éñî è , é 1

Õ ÙÕ . Ù Ù

د

:Ù د

(è)

Õ Ù

ÙÕ

Õ Õ Õ

Õ د Õ Ù Ù

.Ù

Ù

ÙÕ Ù Ù "

Õ Õ

Ù

Õ Õ Õ Õ

..

íîê , éñðê ,ê د د د

1

õ õ õ

(é)»

õ

ù

ù

õ õ ù

h ù

(é)

: ù

õõ õõ õõ õõ .õõõ

õõ õõõ õõ õõ

بين طيّات شعرك المصقول

õõ õõ õõ õõ

é õõ õõ õõ õõ

õõ õõ õõ .õõ

õ õ

õ ùõ õ h ù

õ õ õ

õ) õ õ õ ù

/ ù

.(

õ õ ù

ù

:

ø

é ù

1

.èi è-èi è ,éñðè

éèi

2

ěňé

3

·Ø

Ø

(è)

Ø

· Õ Õ

Õ Õ

Õ Õ

Ù

Õ Õ Õ

Ù

Õ

Õ Õ

Ù

Ù

Õ

Õ Õ

(è)"

Õ Õ

- Ù

: Ù

.éõï éñï é

.éõï -éõï

1

2

!

(é) !

..

Ø

õ

,

Ù

Ù

õ

õ

ù

,

Ù

õ

Ù

:(Ù

Ù

)

Ø

Ø

(é)

..

. ééé-éèè

,

,

,

1

. êñï

,

,

,

2

õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ

ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù

ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù

ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù

õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ

ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù

õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ õ õ õ

ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù

ò (ù) ù "

ò ò ò

ò ò ù

ò ò

ù

ù ù ù

(é) " ù

ò ò ò ò ù ù

ò ò ò ò

ù ù

ù ù

ò ù

ù

ò ù

(é) " ù ù

ò ù

ò ò

ù ò ù

(3)

ù ù

ò ù à

.ñ ù ù 1

.éí ù 2

.éñî ê ê 1 3

èì ì - èéè

Ù
Ù Ù
(é) " Ù
Ù
Ù Ù Ù
Ù Ù
Ù Ù
Ù Ù
Ù Ù
Ù Ù
Ù Ù
Ù
Ù

Ù
õ õ õ õ
õ õ õ õ
õ
õ (é)
õ Ù Ù
õ Ù Ù
õ õ ùõ õ õ
õ õ õ Ù Ù
õ ùõ Ù

.éí
.ééđ Õ ééí

1
2

õ õ " ù
ù ù (1) "
õ õ õ ù
õ ù
õ õ õ (é) .
õ õ õ
ùõ õ õ
õ õ õ
õ ù ù
õ ù ù
ùõ " .
ù ù ù
õ ù
õ õ ù ù ù
õ ù ù
õ .
(é) " ù
õ ùõ ù
ù
õ ù

èèéõ èèè

ëi

ù

i ð éñõ Ò

(õ ù õ ù)

.ii õii , èèèé , é

1

2

3

õ õ ù
õ
õ õ): ù ù
(é)"

ù õ "
õ ù (é)" ù

õ" õ
õ õ

õ õ ù
(é)"ù

ù ù ì ù
õ õ õ :

õ ù ù
ù

õ . ù ù

ù ù ù

ù ù

. õ ù à

.èèì	ù	1
.èèð		2
.èèè		3

Õ Õ Ò Ò Ò Ò
Õ Ò Ò Ò Ò Ò
Õ Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Õ Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Õ Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò

Õ Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò

Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò

Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò

Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò

Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò

Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò
Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò Ò

1

2

õ
õ ù
õ ù
õ ù
õ " õ ù
ù
ù
ù
õ ù ù ()
õ õ
õ õ õ ù ù
õ õ (é) ù ù ù
: à ù
ôôô ôôô ôôô â ôô ôô ôô
ôô ôô ôô ôô ôô ôô ôô
ôô ôô ôô ôô ôô ôô
ôô ôô ôô ôô ôô ôô
(é) ôô ôô ôô ôô ôô ôô ôô
õ õ õ
õ .
õ ù ù

: : : : .ëñ ù 1
.éïï éï è 2

.ù

(è) ô ô ô ôô ôô ôô ôô
õ õ õ ù ù

õ ù
õ õ ù

ù
õ õ õ ù
õ õ ù ù
ù ù

õ ù ù
ù ù

õ õ ù ù
õ " ù
õ ù ù
õ ù ù
õ ù ù
õ ù ù
õ ù ù
õ ù ù

.éèì Õ éèè 1
: Õ :
: : :

Õ Õ (é)»

:

1 Ô Ô Ø Ô Ô Ô à

Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô

Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô ã

(é) Ô Ô Ô Ô á

Õ

Õ

Ù Õ Ù

Ù

» :

(é)»

Ù Ù

Ù

Ù Ù

Õ Õ

Ù

Ù

Ù

Õ Õ

Ù

Ù

Õ

Ù

Õ

Ù

Ù

.ìì Ù

1

.é

:

2

Ù

Ù

:

í è

éñ ñ

.éí

Ù

Ù

3

Õ (é)
 ù ù ù
 :ù ù . ù
~~õ õ õ õ~~ õ ~~õ~~ õ õ õ
 (é) ~~õ õ õ~~ õ õ õ õ õ

ù
 Õ ù Õ "
 Õ Õ ù
 ù
 Õ ù
 Õ ù ù ù ù ù
 ù
 Õ Õ (é)" ù

: ù
~~õ õ~~ õ õ õ õ
~~õ õ~~ õ õ ã õ ~~õ õ~~ õ õ õ
~~õ ã õ~~ õ à õ õ õ õ õ
~~õ õ~~ õ õ õ õ õ õ ~~õ õ~~ õ õ
 (é) ~~õ õ~~ õ õ õ õ õ õ ~~õ õ~~

ù ù ù : 1
 .ñé ù 2
 ù ù ù 3
 .éí é 4

Õ

Ù

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

:

Ù

Ù

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

(è) ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

Õ

-

" -

Õ

(è) "

-

-

Ù

Õ

Õ

,

Õ

Õ

Õ

Õ

Ù

Ù

:

Ù

Ù

(è)

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ôô

Õ

Õ

Ù

1

Õ

Õ

Õ

1
2
3
Ù :

Ù
Õ Õ Õ
Õ Õ Õ Ù (é) Ù
Õ Õ Õ
Ù Ù
Õ
Õ Õ

Ù
Õ Ù Ù
Õ Õ
Ù Ù

Õ Ù Õ
Ù Ù
Õ Õ

Õ Õ Õ
Õ Õ
Õ Õ Õ
(é)

Õ Ù
Ù Ù :¹
Ù.²

Ù ìé

Õ

Õ Õ Õ Õ Ù Ù
Ù Õ

Õ Õ

(é)

Ù Ù Ù

Õ Õ

Õ

Ù Ù

1(é) Õ Õ Õ

Ù "

Õ Õ Õ

1 Ù

Õ Ù

Õ Ù Õ

Õ Ù

Ù

Õ Õ

Ù Ù

Õ

Ù

.îî-îí Ù

.ðé

1

2

Ù

: Ù

من غَايَةِ تَسْمُو لَهَا آمَالُهُ

ÔÔ â ÔÔ ÔÔ

فَسَعَوْا بِهِ كَيْلًا يَبِينُ جَلَالُهُ^(١)

ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ

Õ Õ

Õ Õ Õ

Õ

Õ Õ Õ Ù

1

Õ Ù

Õ

Ù

Ù Ù Ù Ù

Ù^(è)

Ù

Ù. Õ

Ù

Õ Õ

-

-

Õ Õ

Õ Õ Õ Ù

ã

Ù

Õ Õ

Ù

Ù

Ù

)

(è)

:

(

.êî é

1

.ñð-ñî

2

éññî

3

.êî

...

Ø

(é)

õ õ õ

õ ù ù

õ õ õ

õ (ù) " õ

õ ù

õ õ () ù

(é) " ù

õ ùõ õ ù ù

õ

õ

õ ùõ ù ù

õ

ù ù

ù 1

ñí 2

Ù

(é)

Õ

() Ù

Ù Ù

Õ

:Ù

Ø

(é)

Õ

Õ

è

Ù

Ù

() Ù

:()

Ù

1

.èèð

2

.i èè

,é

ä

(é)

Õ Ù () Ù
Õ Ù
Õ Õ Ù
Ù Ù Ù
Õ Ù Ù Ù
Õ Õ Ù Ù Ù Ù
Õ
Ù (é) " Ù Ù Ù
Ù
:Ù

.ñè-ðñ Ù 1
.ñé Ù 2

⊗

(è) ⊗

Õ Ù Ù
 Õ ç ç Ù
 Õ Ù 1 Ù
 Ù Ù Ù
 Ù (è) Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ . Õ Õ Ù Ù
 Õ Ù
 Õ
 Õ Õ
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Ù Ù
 : ()

.éí é

.èèè ééđ Ù 1
 : 2

Ø

Ø

.(^è)

Õ

Ù

Õ Ù

.()

Õ

Ù Ù

Õ Õ Õ Ù

Ù

Õ

Ù Ù

Ù

Õ Õ

Ù

Õ

Õ

Ù

Ù

â

Ù

ë

Õ

() Ù

Ù

Õ

Õ

Õ Õ Õ

Õ Õ

Ù

.ì òì -ì òë

ê , éñì ì ,é

1

. ù
 : ù
 Ø Ø
 :Ø
 ...
 (è) :Ø
 ù ù
 ò ù ò , ò
 :
 Ôà
 Ô
 Ô
 (é) Ô Ø ù
 ò ò , ù
 ù ù
 ù ù

.i ðí -i ðí ,ê , , , 1
 .i ðí , 2

õ õ

õ õ

ù

ôô ôô ôô ôô ôô

ôô ôô ôô ~~ôô~~ ôô

(è) ôôô

ôôô ôôô

ôô

ôô

ôô

ôô

ù

ù

ù

õ .õ ù õ

õ

ù

õ õ

õ õ

ù

õ õ õ

ù

ù õ õ õ

ù

õ

õ õ (è)

1

:

Ø

õ õ õ

:ù .éi é

1

.ñé-ñè

2

(è)
 ù ù
 1
 ã ù ã ã
 ã ã ù ù
 " ù
 ã ã
 ã ã ù ã ù
 ã ã ù ù (è)
 :ù ()

Ø

!

1

Ø

Ø

(è)

ã ã ù
 ã ã

ã ã ã ã ã ã

1. í è ù é ù ù ù 1

- ù ù ù ù ù ù 2

.ñê ù éññi

3. í êè-í êê ù ê ù ù ù 3

Õ (é)

Ù

Õ

Õ

Ù

Ù

Ù Ù

:

ترمي أواذئُهُ العِبْرِينَ بالزَّبَدِ
فيه ركام من اليَنْبُوتِ وَالخَضَدِ
بالخِيزَارَانَةِ بعدَ الأَيْنِ والنَّجَدِ
ولا يحولُ عطاءُ اليومِ دونَ غدٍ^(١)

⊗ ⊗ ⊗ ⊗

⊗⊗ ⊗⊗ ⊗⊗ ⊗⊗

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

د

Ù

د

Õ Ù

Õ

Ù

Õ Õ

:

Õ Õ

Ù

Ù

Ù Ù

Õ Õ Õ Õ

Ù

1 Ù :

.èè éñðé ,éè

2

.ðì

(è)

: Ø

⊗

⊗ ...

(é)!Ø

Ù

Õ
Õ
Õ

Õ

,

Ù

Ù

,

.Ù

Ù

Ù

مقولة الأسوي:

,

Ù

,

Õ

Ù

Ù

Ù

Ù

Ù

(è)»

1(ì) » Õ

»

» :

Ù

:

Ù

.

,

Ù

.í éñ Õ í éđ

, éñ ì è

_____ 1

.í éñ

.í đ

.ñ ì

2

3

4

٥ ٦ ٧ ٨ ٩
 ١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤
 ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩
 ٢٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤
 ٢٥ ٢٦ ٢٧ ٢٨ ٢٩
 ٣٠ ٣١ ٣٢ ٣٣ ٣٤
 ٣٥ ٣٦ ٣٧ ٣٨ ٣٩
 ٤٠ ٤١ ٤٢ ٤٣ ٤٤
 ٤٥ ٤٦ ٤٧ ٤٨ ٤٩
 ٥٠ ٥١ ٥٢ ٥٣ ٥٤
 ٥٥ ٥٦ ٥٧ ٥٨ ٥٩
 ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤
 ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩
 ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤
 ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩
 ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤
 ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩
 ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤
 ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩
 ١٠٠

١

ã ã 1 ã ã ù
 ã ù ù
 ã . ã ù
 (é)
 ã ù
 " : ù
 (é) " ù
 ã ù
 ã ã ù
 ã ù ù
 ã ã ã ã ù
 ã ù ù
 ã
 ù ã ã ù ù " 1 ù
 ù
 ù
 ù ù ù
 (é) "
 ù ù ù ù

ã ù ù : 1
 ã éñí í 2
 .í éñññ 3
 .í

Õ
Õ Ù Ù Ù
Õ Õ Õ Ù Ù Ù
Õ Ù
Õ Õ
Õ Õ Õ Õ Õ Ù
Õ Ù Õ Õ
Õ Õ Õ Õ
Õ Õ
Õ Õ Ù
Õ Ù Ù Ù
Õ Õ Õ Ù
Õ Õ Õ Ù Ù Ù
Õ Õ Õ Ù
Õ Õ Õ Ù Ù Ù Ù
Õ Õ Õ Ù

.êëë

1

Õ Õ

Õ Ù

"

Õ Õ

Õ Ì

Õ Õ Õ Õ

Õ Õ Õ (é)." .

ÙÕ Õ Õ .

:Ù

Õ Ù Ù

Ù Ù

Ù

Õ Õ Ù

Ù

Õ Ù Õ Ù

Ù

Õ Ù Õ

Ù

Õ Õ Ù Ù

Õ Ù

Õ Ù Õ

(é) Õ Ì

Õ

.éèi

1

èèèè

()

2

.í è

Õ ä
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Ù
 Õ Õ Õ
 Õ Õ ù Õ " Ù
 (é)«
 Õ
 Õ Õ
 Ù
 Õ Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ
 Õ Ù

بِحَوْمَانَةِ الدَّرَاجِ فَالْمُنْتَلِمِ Õ Õ Õ Õ â ã Õ
 مَرَاجِيعُ وَشِمِّ فِي نَوَاشِرِ مِعْصَمِ ÕÕ ÕÕ ÕÕ
 وَأَطْلَاؤُهَا يَنْهَضْنَ مِنْ كُلِّ مَجْتَمِ Õ Õ Õ Õ
 فَلَيَأْ عَرَفْتُ الدَّارَ بَعْدَ تَوَهُمِ Õ Õ Õ Õ
 وَنَوِيًّا كَجَدِّمِ الحَوْضِ لَمْ يَتَلَمِ Õ Õ Õ Õ Õ â

- Ù
 1
 .í ñ , éñ ð , . .

ألا انعم صباحاً أيها الربُّ واسلم (١)

⊖ ä ⊖ ⊖ ⊖

⊖ ⊖ ù ù

⊖ ⊖

⊖ ù

ù

èè

ù

⊖ ⊖ (è)

⊖ ù " ù

ù⊖ ⊖ ù (è)"

ù

(è)"

⊖ ⊖

⊖ ⊖ ⊖ " "

⊖ .⊖ ù

(ì)"

ù

⊖ ⊖

⊖ ⊖ ⊖ : ,éèð ééí 1

⊖ : : :

: : :

: : :

⊖ ù : ù ù :

2

.ì é ,èèèè

3

,éí ⊖ ⊖

.èì í ,èèèè ñ

4

éèè ù ù

Ù Ù Ù
Õ Õ Õ
Õ

Ù

Ù

Ù

à

Õ Ù "

Ù Ù

Õ

Õ (é) "

Õ

Ù

(é) "

بِسْرَاتِنَا وَقَرَعْتَ فِي الْعَظْمِ

⊙ ⊙ ⊙ ⊙ ⊙

(٣) ⓪ ⓪ ⓪ ⓪

⊙⊙ ⊙⊙ ⊙⊙ ⊙⊙

Ù "

Ù

1

Õ Õ Ù Õ

.èi è

Ù

Ù

1

.èi í

2

:

:

.èi ì

3

Ù Ù Ù Ù
ō ō ō
(é)»

ō ō ō ō
Ù ō Ù
Ù æ Ù
ō ð
ō ō Ù Ù ð Ù
»

ō ō ō Ù Ù
: Ù . (é)»

لدى سَمْرَاتِ الْحَيِّ نَاقِفٌ حَنَظَلٌ
يقولون: لا تهلكِ أَسَىً وَتَجْمَلِ
فَهَلْ عِنْدَ رَسْمِ دَارِسٍ مِنْ مَعْوَلٍ
وَجَارِئِهَا أُمُّ الرَّبِّابِ بِمَا سَأَلَ
نَسِيمَ الصَّبَا جَاءَتْ بَرِيًّا الْقَرْئِلُ (٣)

ō ō ō ō āō
ō ō ō ō ō
ōō ōō ōō
ō ō ã ō ō
ō ō ō ō

ō Ù
ō "(Ù)
ō ō Ù
ō ō ō Ù

1 .èi ì
2 .éèè Ù Ù
3 : : .éí .éè : Ù : Ù

ō ō

(é) "

ä

:

ë

بِمَا مَضَى أَمْ بِأَمْرٍ فِيكَ تَجْدِيدُ

ō ō ō ō ō ō

فَلَيْتَ دُونَكَ بِيَدًا دُونَهَا بِيَدُ

ōō ōō ōō ōō

هَذِي الْمُدَامُ وَلَا هَذِي الْأَغَارِيدُ؟^(٢)

ōō ōō¹ ōō ōō

ō ō

" :

ù

(è) "

ù

ō ō ō

ō ō

ō

ù

ō

ō ō

ō . ō

ō ō

ù

¹⁽ⁱ⁾ ōō

ùō ō

ù

ù

.ì Ì Ò ì

1

.ōī ē

2

.ëëë éñîî éé

3

.ìì

4

ō ō ō ō ō ù (...)

(é)" ù

: ō ù ù

ù

ù

ù

ō ō

ō ō ō ō ù

ù

ù

ō ō

ō ù ù

ō ō ō ō ō ù

ō ō ō ō

ù

ō ō

" ù

ō ō ō

(é)"

ō

è .

:

وأصبح مشدوداً عليّ وثاقياً

ō ō ō ã ō

مصارعُ من دوني تُصمُّ المناديا

ō ã . ō ō ō

.ëi ê

ù

ù 1

.ëöi

ù 2

فأصبحتُ منهم واحداً لا أخاليا^(١)

٥ ٥ ٥ ٥ ٥

٥

٥

٥

٥ ٥ ٥

٥

٥ ٥ ٥

٥

٥

٥

٥

٥ ٥

٥

٥

٥

٥

٥ (٥)

٥

٥

٥ ٥ ٥ ٥

٥ :٥ ٥

٥

٥ ٥

٥

٥

٥ ٥

٥

:

٥

1

.ëð -ëï

.éñï è'é

.éëë

٥

٥

2

Õ Õ : Ù
 Õ Õ Õ Õ Õ
 Õ Õ 1 Ù
 Õ (é)
 Õ Õ
 Õ Ù
 Õ
 Õ Õ Ù Ù
 Ù
 Ù

Õ
 Õ Õ à
 :
 إِنَّ الْفَعُودَ مَعَ الْعِيَالِ قَبِيحٌ Õ Õ Õ Õ
 وَالْفَقْرُ فِيهِ مَذَلَّةٌ وَفُضُوحٌ^(١) Õ Õ Õ Õ
 Õ Õ Õ Õ
 Õ Õ Õ
 Õ Õ Ù

١.é

èi Ù

1

2

ō ō ō ù ù
ō ō
ō ù
ù

ō ō

ō

:ù

أيا أبتِ اذبحني ! ويسر له طعاما
يظن لنا مالا، فيوسعنا دما
وإن هو لم يذبح فتاه فقد همما
قد انتظمت من خلف مسحلها نظما
فأرسل فيها من كنانته سهما
ويا بشرهم لما رأوا كلمها يذمي
فلم يغرما وقرما وقد غنما^(١)

ōō ōō ōō øōō
ō ō ø ō ō
ōō ōō ōō ōō ōō
ō ō ō ōā ō
ōō ōō ōō ōō
ō ō ō ä ō ō
ō ō ō

ō ō

ō ù ù

ō

ù

ō ō ù ù ò

ō

":

ō ō ō

1
: ēēō-ēēi : éñđi :
: ō ō ō : ù ō : :
: : : :

Ø â :
 Õ Õ (é)"
 Õ : Ù "
 Ù (é)"
 ÙÕ Õ Ù ,
 Ù Ù
 Õ Õ .
 Õ
 Ù Ù Ù
 ,
 Ù Ù
 Õ ,
 Ù Ù
 (é)
 Ù
 ,
 Ù Ù
 Ù
 (i)
 ,
 :
 .
 -ê) ,êðð Ù 1
 (è
 ,êðð 2
 ,ñî - ñí Ù : 3
 ,èì ì : 4

(é)

: Ù

Ø

.

.

.

.

(é)

.

Õ Õ
Õ

.i ðè	،é	،	،	1
.êîi	،é	،	،	2

õ õ õ
õ ùõ õ õ
õ õ õ ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù
:
Ø

!
ã
(è)
õ ù
õ õ ù ù ù ù ù ù
õ õ ùõ õ õ
õ ù

.ée-ée 1

Ù

Èè

Õ Õ Õ
Õ Õ Õ

Ù

Õ
Õ Õ

(é)»

Õ Õ

Ù

Ù

Ù

Õ Õ Õ

Ù

Èè

Õ Õ Õ Õ Õ Ù

Èè

Õ Ù

Ù

Ù

Ù

Õ Õ Õ

Ù

Õ

Õ ùõ

(é)

Õ ùõ

Ù

Ù

Ù

.êî ê-êî é

.ñë

ê

Ù

1

2

Õ

Ù

Ù

"

.

(é)"

Ù

Ù

(

)

:

...

...

(è)

..

â

Ø

:(

)

Ù

.

Ø

Ø

(è)

. ï í	ê	éñï ñ	ë	éñï è	é	1
						2

Ù ã
1 Ù
õ õ
õ õ
ù õ ù

õ (è) ù ù
(è)»
õ ùõ ù

õ õ
õ õ õ õ
õ
õ õ ù

ù ù
õ õ ù

ù . ù ù
: õ õ õ

1 .ííí-ííí ,é ,éñî ê
2 í
3 .êî î

õ õ
õ
õ õ õ
Û

È

:Û

Ø

! " Ô Ô

....

(è)

õ õ

Û

.é

èèèè-éñí ð

- 1
.èí èèèè

ã ã ã ã È
 ã ã ã ã Ç
 ã ã ã ã Ù
 Ù
 ã
 1 Ù
 ã ã
 Ù ã
 ã ã
 ã ã
 ã Ù
 (é) ã Ù
 ã ã Ù Ù
 ã ã ã ã Ù Ù
 Ù Ù
 ã È
 Ù
 Ù

.êðì - êðë

1

(é)»

" Õ

Ù

Õ

:

Ø

!!

β

(é).

Õ Õ

Õ .

Õ Õ

Ù

.

Ù

ù Õ

(é)

Õ Õ

()

: Ù .

.

Õ Õ - Õ

_____ 1

.đé éññê é

.èi é 2

: 3

.éi è

Ø

Ø

Ø

(è)

Ù Õ Õ

Ù

(

-

)

.()

()

:Ù

Ù

Ø

Ø

Ø

(è)

.ñë-ñê ,éñï ñ ,ê ,éñï ê ,é

Ù

Ù

1

õ õ

ù

õ õ

õ

ù

õ ùõ

: ù

ù

!

â

1

Ø

(è)

õ õ

õ õ

õ õ õ ç ù

õ õ

õ õ õ

õ ù ù

ù ù è

õ õ ù

õ (è) "

õ

õ õ õ

õ õ ù

õ ù

.êđ êî ù 1

.íï 2

õ õ õ .
.

مقولة الهزلي:

õ
õ ù ù
:ù
õ õ õ
õõ
õ õ ù ù
õ ù
:

ùõ õ
:
õ õ
õ õ (é)
õ

õ . " : ù
(é) "
õ õ ù ù
ù ù¹

1
2

Õ Õ " .
 Õ Ù (é)"
 Õ Ù Ù :Ù
 Õ Ù Õ Ù
 Ù Õ Ù
 Õ " Ù
 Õ Õ 1(é)"
 Õ Ù
 Õ Õ Ù 1 Ù
 Ù Ù Ù
 (é)
 Õ Õ Õ
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù Ù
 (i)" Õ Ù
 Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ Õ Õ Ù Ù
 Ù Ù
 .í ð 1
 .ééí Ù 2
 .ëëè ëëñ Ù : 3
 .ééí 4

Ù Õ
Õ Õ Õ Ù

Ù Ù

Ù

Ù

1

Ù Õ Ù

Õ Ù Õ

Õ Õ

(é)

Õ Õ

:

جسْمُ البِغَالِ وَأَحْلَامُ العِصَافِيرِ

Õ . Õ Õ

مُنْقَبٌ فِيهِ أَرْوَاحُ الأَعْصِيرِ^(٢)

ÕÕ ÕÕ ÕÕ ÕÕ

Õ Õ Õ Õ

Õ Õ Õ Ù

Ù Õ Õ

:

لِكَانَ خَيْرَ هُذَيْلٍ حِينَ تَأْتِيهَا

Õ Õ Õ Õ Õ

حَتَّى يَصِيحَ بِمَنْ فِي الأَرْضِ دَاعِيهَا

Õ Õ Õ Õ Õ

شَدَّ النَّهَارَ وَيَلْقَى اللَّيْلَ سَارِيهَا^(٣)

Õ â Õ Õ Õ

Õ Õ

Ù

Õ Õ Ù

.êñë

.êéì

.ì êì

Ù :

1

2

3

Õ
 Õ
 Õ Õ"
 Õ
 Õ Õ 1 Ù Ù (é)"
 Ù Ù Ù Ù
 Õ
 Ù Õ ù Õ
 Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ Ù Ù
 Õ Õ
 Õ Õ
 Õ Õ Õ
 Õ Õ Ù
 Õ Õ
 Õ Õ

.éí Ù Ù 1
 .éí Ù Ù 2

Õ (é)»

Ù

Ù

:

Ù

أسير المنايا صريع العطب
وتأله للوجه فغل العرب
فأيكما غل حراً السلب
فإن به عضة في الذنب^(٢)

ôô ôô ôô ôô

ôôô ôôô ôôô

ôôô ôôô ôôô ôôô

ôôô ôôô ôôô ôôô

Õ

Ù

Õ

Õ

Ù

Õ

Õ

:

Ù

فاعلمهم فذم وأحزمهم وخذ^(٣)

ôô ã ôô ôô ôô

Ë

æ

Õ

Õ

Ù

Ù

Õ

Õ

Ù

Õ

Ù

Õ

Ù

(i)

.èi ê

1

.ëi é

2

.Ù

.ëi ì

3

.èi é

4

Õ
 Õ Õ 1(é)»
 ÕÕ Û Û Û Û
 Õ Û Û Û Õ
 Õ Õ
 Õ Õ Õ (é)»
 Õ Õ Û Õ Û
 Õ
 :

Ø

Ø

.êñ	د	د	1
.êñ-êđ	د	د	2

â

(è)

õ ù õ
ù ù
ù
õ õ õ
ù õ ù õ õ ù
õ ù ù
õ ù
õ ù ù
õ õ
õ (õ ù õ) ù ù ù
õ õ õ õ ù
(è)

1 .éðì - éðê ù ù

2 .éñé - éñè ù ù

ٲ (ٲ) ٲ
ٲ ٲ ٲ

: ٲ ٲ

⊗ ⊗

ٲ (è) æ à

ٲ ٲ

ٲ

ٲ ٲ ٲ ٲ

ٲ

ٲ ٲ

ٲ

ٲ

ٲ

ٲ ٲ ٲ ٲ

ٲ ٲ

ٲ

ٲ ٲ

ٲ ٲ

iië ,é , , , 1

õ . õ õ

õ ()

õ

ù

ù

ù

õ ù õ

ù

ù

مقولة القبيح:

ùõ

:

õ õ

:

ù

õ õ

ù

ù

ù

ù

õ

ù

ù

õ õ õ

õ õ

ù

(é)ù

(é)

ù

õ

õ õ

õ

ù

ù

1

õ (é)

ù

æ

õ

ù

ù

.éð

1

.íí

ù

ù

2

.éî ñ

3

Õ Õ Õ Ù
 Õ
 " Ù Ù
 Õ Õ (é)"
 Õ Õ
 " Ù Ù
 Õ (é) " Ù Ù
 Õ Ù
 Ù Õ Ù
 Õ Ù Ù ()
 ...!° Ù Ù
 Õ 1 Õ
 Õ Õ 1 Õ Ù
 Õ Ù Ù Ù " Ù
 Õ Õ Õ Õ Õ (...)
 Õ Õ
 (è) " Õ Ù Ù Ù

. êê 1
 . éí ï Ù 2
 . éí ñ , èèè ð Ù 3

Ù Ù

Õ

1

Ù Ù

Ù Ù

Õ

Ù

Õ Õ

Õ Õ

1

Õ Õ Õ

Õ

Õ

Ù

Õ

Õ Õ Õ Õ

Õ

Ù

وَأَنَّ مَثَلَ أَبِي الْبَيْضَاءِ مَوْجُودٌ

Õ Õ Õ Õ

تُطِيعُهُ ذِي الْعَضَائِرِ الرَّعَائِدِ⁽¹⁾

Õ Õ Õ

Õ Ù

Ù

Ù

Õ Ù Õ Õ

Õ Õ Õ Ù

1 : ì è

ō (é)
ō ō

ō

وما هو عنها بالحديث المُرَجَّم
وتَضُرَّ إذا ضَرَّيْتُموها فَتَضُرَّم
وتَلْقَحُ كِشَافاً ثُمَّ تُنْتَجُ فُتُومٌ
كأحمر عادٍ ثُمَّ تَرْضِعُ فَتَقْطِمُ^(١)

ù . ù
ō ō ō ō ō
ōō ōō ōō ã ōō
ōō ōō ōō ōō
ōō ōō ōō ōō ōō

ō ō ō

ō

ō ō

ō

ō

ō ù ō

ō ō ō

ō

ù

ō

ù

ō ō ō

ō ù

ù

.ðë-ðê

.éi ñ éi ï

1

2

:

:

:

:

Ù Õ
 (é)
 Õ Õ Õ Ù
 Õ Ù
 Õ Ù " Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ
 Õ Õ (.....)
 Õ
 Õ Õ Õ Ù (é) "

لا مُعِينٌ هَرَباً وَلَا مُسْتَسْلِمٌ
 بِمُتَّقِفِ صَنْقِ الْكُعُوبِ مُقَوِّمٌ^(٣)

Ù Ù
 Õ
 Õ Õ Ù
 Õ Ù Ù
 Ù : 1

.ëî ë
 Ù 2
 .éëë 3

ù õ õ
 õ ù ù ù
 ù ù ù ù ù
 ù ù ù ù ù
 " ù
 õ õ ù
 õ õ õ õ ùõ (é) "

مَنِي وَبَيْضُ الْهِنْدِ تَقْطُرُ مِنْ دَمِي
 لَمَعَتْ كَبَارِقُ ثَغْرِكَ الْمُتَّبَسِّمِ (٢)

⦿ ⦿ ⦿ ⦿
 ⦿ ⦿ ⦿ ⦿

õ õ
 õ õ ù ù
 õ õ
 õ ù

õ ù
 õ (ë)
 :

.êêê

.éí è

.ñê

1

2

3

نُؤول بأجماع الرِّجال مُهَّـد (١) Ô Ô Ô

Ô Ô Ô Ô Ô
 Ô Ô Ô Ô Ô
 : (è)

! .
 Ø
 (è)
 : Ø

.
 : Ø Ø
 :Ø Ø
 "1 .Ø â"
 (è) !

:Ô Ô : : : : éèè 1
 .èèí : : : Ô 2
 .èè é : : : 3

õ õ
õ õ
õ
è ù ù ù ù
õ õ ù
ù ù
õ õ
õ õ ù
õ ù ù ù
õ ù ù ù
:

! Ø

! Ø Ø
(é) .Ø
õ) ù ù
õ õ (è) (
õ õ
ù
:() ù

-
- .èi é 1
 - .i èñ 2
 - .i èñ 3

⊗

.

(è)

ù , ù ù
 ã ã ù
 ã ã ã ã ù , ù
 : ù

∅

⊗

(é)

ã ã ã ã ù
 ã ù ,
 : ù . ù

∅

.éí ê ,ê ,	1
.èì î ,ê ,	2

(è) .

Õ
Õ

Ù

.èi ì ,ê , 1

الفصل الثالث

الفهم الجمالي للصورة في الشعر لدى

الباحثين الجماليين والنقاد العرب المعاصرين.

٥

٥ :

٥

٥ :

٥

:

Ù

õ õ °
°

Ù

Ù

õ õ Ù

õ õ õ

õ õ Ù

õ

1

Ù

õ

õ õ

õ

õ

õ

Ù Ë

Ù

õ

Ù

õ õ

Ù

Ù

õ Ù

õ õ

ù

·(é) ù

ù

è

õ õ

õ

ù

":

ù ·

õ

õ

õ

ũ

":ũ

ù

·(é)ù

-

-

ù

ù

õ õ

ù

·(é)ù

ù

ù

ù

õ

õ

õ

ù

õ

õ

ù

õ

":

ù

õ

õ

è

ä

õ

·(i) "

1

.ëï éñê é

2

.đñ éñđé ê

3

.đñ

4

.éñ-éđ

Õ ù Õ ù
 Õ Õ
 Õ Õ " 1
 (é)" ù
 ù
 Õ ù ù ù
 Õ Õ ù ù
 ù
 (è)"
 Õ
 Õ ù " ù
 Õ Õ " : (Õ) ù (è)"
 Õ
 Õ ù Õ ù (i)" ù ù
 Õ ù ù
 ù
 ù

,é , Õ Õ Õ ù Õ
 .èî ì , éñðè 1
 .èî î -èî í : 2
 ù : 3
 .èèè , .èèèð , é 4
 .èè éññí :

õ

ù

õ õ

ù ù

1

õ

õ

õ

õ

õ

ù

à,ù

õ

ù

(é)»

»

õ

ù

ù

õ

õ

õ

ù

õ õ

õ ùõ

ùõ

ù

ù

ù

(é)

õ

õ

õ

õ

õ

ù

ù

ù

ù

.êî è

õ

.êî ,éñðê ,é

1

2

Õ Ù
 (é)"
 ÙÕ Õ -ë
 Õ
 Õ Õ (é)"Ù
 Õ Õ Õ
 Õ Õ Õ
 Õ Õ Õ Ù " : ()
 Õ Ù (i)"
 Õ ùõ Õ -ì
 Õ Õ Õ
 Õ Õ ùõ

.éì ()
 .èè
 éñđñ-éñđđ

-
- 1
 - 2
 - 3
 - 4
- .ééđ

Õ Õ Õ Õ

Õ . Õ

.

Ù

Ù

Õ

Ù

(é)

Õ

Õ

Ù

Õ Õ

Ù

Õ

Õ

Õ Õ

Ù

Õ Õ

:

Ù

"

Õ

Õ Õ

Õ Õ Õ Õ

(é)"

.éî - éí ()

.èè

1

2

õ õ õ õ

ù õ õ .ùõ

ùõ . ù

õ õ õ

õ 1

õ

õ

ù

(é)

õ

1 ù ù

õ

ù

ù

õ õ

õ õ

õ

õ õ

ù ù

õ

õ õ õ

ù

ù

.èè

1

Õ -í
 , Õ Õ
 Õ Õ " :
 Õ :
 Õ (é) "
 Õ Õ Õ
 Õ
 Õ Õ -î
 ù Õ
 Õ "
 Õ Õ Õ
 Õ Õ
 Õ Õ
 (é) "
 Õ Õ
 -î
 Õ " Õ Õ
 (é) "
 Õ Õ Õ Õ
 Õ Õ Õ Õ

.êî	د	د	د	د	د	د	د	د	د	1
.éî ì -éî ë	د									2
.êèî	د									3

ثانياً: الجمالية بين الصورة والفكرة:

Õ Õ

Õ

Õ) Õ Õ Õ

Ù " : Ù .(

Õ Õ

:

Ù

+

Õ Õ Õ

:

(é)"

Õ Õ Õ

Õ Õ

Ù

à,

: Ù Ù

(é) Õ Õ Õ Õ

Õ Õ Õ Õ Õ

: Ù

(é) Õ Õ Õ

Õ Õ Õ Õ Õ

Ù

à

Ù Õ

Õ Õ Õ

à,

.éññ Õ éññ

1

.ì ì

2

.êëî

3

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Ù

Õ

È

Ù

Õ

(é)

Ù

ÙÕ

Õ

Õ

Õ

Õ

Ù

:(

)

(

)

Ù

Ù

Ù

Ø

Ø

Ø

.êî ð

, éñðë

-

,éê-éé

1

(è)

: Ù

(é)

Õ Õ

Ù

Ù

Ù

Ù

Õ

Õ

Ù)

Ù

Õ

Õ

Õ

(

Õ

Õ

Ù

Õ

Õ

Õ

Ù

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Ù

Ù

Ù

Õ

Ù

Ù

Ù

.èi ñ

Ù

Ù

1

.éñí

2

Õ , È Ù à ,
Ù , Ù Ù Ù
à ,
Õ
Ù Õ Ù Ù
È Ù .
Õ , Õ Ù Ù ,
Ù Ù ,
Õ Õ Õ Ù ,
Õ Ù Ù ,
Õ Õ Õ .
Õ ,
Õ ,
Õ Õ Ù
Õ Õ Õ Õ ,
Õ Õ Õ Õ
Õ Õ Õ Õ ,
Ù
(é)

.èñ Õ êđ

1

Õ Ù Ù
 Õ Õ
 Õ
 Õ Ù
 Ù " Ù
 Ù Ù Ù Ù
 Õ Õ Õ Õ Ù
 Õ Ù
 :
 Õ Õ
 Õ Õ Õ Õ Õ
 Õ (é)
 Õ Õ Õ
 Ù

(Ù)
 .êèi ,êèèi ,êè

ثالثاً: الخيال ودوره في بناء جمالية الصورة لدى الباحثين الجماليين والنقاد العرب المعاصرين:

١

٢

٣

٤

٥

٦

٧

٨

٩

١٠

١١

١٢

١٣

١٤

١٥

١٦

١٧

١٨

١٩

٢٠

٢١

٢٢

٢٣

٢٤

٢٥

٢٦

٢٧

٢٨

٢٩

٣٠

٣١

٣٢

٣٣

٣٤

٣٥

٣٦

٣٧

٣٨

٣٩

٤٠

٤١

٤٢

٤٣

٤٤

٤٥

٤٦

٤٧

٤٨

٤٩

٥٠

٥١

٥٢

٥٣

٥٤

٥٥

٥٦

٥٧

٥٨

٥٩

٦٠

٦١

٦٢

٦٣

٦٤

٦٥

٦٦

٦٧

٦٨

٦٩

٧٠

٧١

٧٢

٧٣

٧٤

٧٥

٧٦

٧٧

٧٨

٧٩

٨٠

٨١

٨٢

٨٣

٨٤

٨٥

٨٦

٨٧

٨٨

٨٩

٩٠

٩١

٩٢

٩٣

٩٤

٩٥

٩٦

٩٧

٩٨

٩٩

١٠٠

Õ Õ Õ 1 Ù
 1
 Ù Õ Õ Õ Õ Ù Ù
 Õ Õ
 Õ Ù Ù
 Õ Õ Ù
 Õ Õ Ù
 (é) Ù
 Ù Ù Ù Ù
 Õ Ù
 Ù Ù Ù Ù
 Ù Ù Ù Ù
 Ù Õ Õ Ù Õ : Ù
 Õ Õ Õ : Ù
 Õ
 Õ
 : Ù Ù Ù Ù Ù
 Ù
 Õ Õ Õ Õ
 Õ Õ

ù õ õ ù :ù
 õ õ ù ù
 õ õ ù
 õ ù ù
 ù
 õ õ ù
 ùõ
 :
 (é)
 õ õ õ ù ù
 ù ù
 õ õ ùõ
 õ ù ù
 õ ù
 õ õ " ù
 õ õ ù
 õ õ õ õ (...)
 ù (é)"
 õ
 õ õ õ õ " ù

õ õ õ õ 1
 .éí ð , éñí ð
 .éí ì 2

Ù (é)

Õ 1 Õ Õ Õ Ù
Ù Ù
Õ Õ Õ
Õ Ù
Õ Õ Õ Ù
Õ

:Ù
ôôô ôôô ôôô ððð ððð ððð ððð
(é) ððð ððð ððð ôôô ôôô ôôô ôôô

Õ Õ Ù
ù Ù
Ù

Õ Õ Õ Ù
" Ù Ù
Õ Ù
(é)" Ù
1 Õ
Õ Õ

.ið-iï 1
: 2
.îîè 3
.îî

Õ Õ
 Õ . Ù
 Õ Õ Õ Õ Ù
 Õ
 Õ 1 Õ Õ
 Ù Ù

Õ Ù .Ù
 Õ Ù .
 :()

~~ÔÔ~~ ~~ÔÔ~~ ~~ÔÔ~~ Ô Ô Ô Ô Ô

Ô Ô ~~Ô~~ Ô ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ

Ôâ ~~Ô~~ Ô Ô Ø Ô Ô

Ô Ô Ô . ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ

(è) Ô Ô Ô ~~Ô~~ Ô ÔÔ ÔÔ ÔÔ ÔÔ

Õ Õ Õ

Õ Ù Ù

Õ

Õ

:Ù .í è é éñî 1

: : : : : : :

Õ

Ù

(é)

Ù

:Ù

ÕÕÕ ÕÕÕ ÕÕÕ ÕÕÕÕ ÕÕÕÕ ÕÕÕÕ

ÕÕÕÕ ÕÕÕÕ ÕÕÕÕ ÕÕÕ ÕÕÕ ÕÕÕ

ÕÕÕ ÕÕÕ ÕÕÕ ÕÕÕÕ ÕÕÕÕ ÕÕÕÕ

(é) ÕÕ ã ÕÕ ÕÕ ÕÕ ÕÕÕÕ ÕÕÕÕ ã ÕÕÕÕ

Õ Õ

Õ Õ

Ù

Ù

Õ Õ Õ Õ

Õ Õ

Õ

Õ Õ Õ

Ù

Õ Õ

Õ Õ

Õ

Ù

.èì

1

2

: : : : : .éì é éññ ñ

(e) ~~o~~ ô ô ô ô ô ô ~~o~~ ô ô ô
 õ õ
 õ õ õ ù
 õ õ ù ù
 õ ù ù
 1 ù ù ù
 õ ùõ () ù à
 à
 ù ù
 ù
 õ ù
 ù ù
 õ
 õ õ õ ù
 ùõ ù
 (è)
 ù
 ù
 õ õ õ õ ù
 õ õ 1 ù
 ù
 ù
 ù

:ù /ēñ Õ ēī 1
 ù ù ù ù ù 2
 .īī ùèèè ù ùèèè

: Û

(è)

Õ Û Û
Õ 1
Õ Õ Õ
Õ Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Û
à Û
Õ Õ .
Õ
Õ Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Õ
Õ Õ
Õ Õ Õ Û Û
Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Û
Õ Õ Õ Û

_____ 1
.êéi ,é , ,

Ö
Ö Ö Ö Ö
(é)

د

د د د د

د

1
: د د -
,èèèè .öi

رابعاً: التشكيل اللغوي وعلاقته بالخيال ودوره في بناء جمالية الصورة:

١

١

(٤)

١

ã õ ù ù
 (é)
 ù
 ã ù ã ()
 ã ()
 ã ã ã ù ã (é)
 ã ù
 ã ã ã ù
 ã ã ù
 ù ù
 ã
 ã
 ã
 ã ù
 ã ã ã ù
 ã ã ã ù
 ù
 ã ã ù ù ù

(é) Ø

:

-
- 1 .ééê
 - 2 .ëëñ
 - 3 .èi ê éñi ð

õ õ õ õ

õ ù

ù

õ õ

õ õ

ù

õ õ ùõ õ

.(é) õ

ù

ù

õ

õ õ õ õ õ

õ õ õ õ

:

∅

(é)

õ õ õ

õ õ ù

...!°

ó ù

õ õ

õ õ

õ õ

.èi é-ëëñ

.i ði ê

1

2

Õ

Õ Õ

Õ

Õ

Õ

Õ Õ Õ

Õ . Õ

Õ

Õ

Õ

Ù

(ê) .

Ù

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

à

Ù

Õ

Õ

.êêê

.ñè

(Ù

)

1

2

Õ

:

Ø

(è)

Õ

Õ

Õ Õ Õ () Õ Õ Õ Õ

Õ

Õ (Õ)

Õ Õ

Õ Õ Õ

Õ

Õ

Õ Õ Õ

Õ

Õ

" à

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

!.

èèi é 1

Õ

(é)»

Õ

Õ

:

Ø

(é)

Ø

Õ Õ (Û
Õ Õ

) Û

Õ

Û

Õ Õ

Û

Û

Õ Õ Û

Û

Õ

Û

(é)

Û

Õ Õ Õ

Õ Õ

à ¹

.ëéí

.éëé

.ëèì Õ ëëë

1

2

3

٤٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

:

٥٥

٥٥

(٥)

(٥)

Ø

٥٥

٥٥

٥٥

) :

٥٥

٥٥

٥٥

(

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

٥٥

1

٥٥

2

Õ

:

Ù (é)

(é)

Õ

Ô

Ô

):

Ù

1

(

Õ

Õ

Ù

(

)

Ù

Õ

Õ

Õ

Ù

(è)»

Õ

Ù

Õ

Ù

Ù

Õ

Ù

Õ

Ù

Õ

Õ

à¹

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Ù

1

Ù

Õ

Õ

Ù

Ù

Õ

Õ

Ù

.íî

èèî

íñ

éì

1

.íï

2

.èîï

3

Õ " Û
Õ Õ Û
Õ Õ Õ Õ (é)"
Õ ()
Õ Û Û
Õ Õ Û
Õ Õ Û Õ
Õ Õ Û
Õ (é)

Û
Õ Õ Õ

Õ Û
...
Õ Û
- Û Û -
Õ
Õ

Õ Õ Õ Õ .éñ éñêî 1
Õ Õ Õ Õ : 2
Õèî î Û éèí éñî î 3
: ì ð

Õ

Ù

(é)

:Ù

Ù

Õ ä Õ Õ Õ Õ Õ Õ Õ Õ

Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô

(é) Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô Ô

Ù

Ù

Ù Ù

Ù

Õ Õ

Õ Õ Õ

Õ Õ Ù " : Ù Ù

Ù Ù

Õ

(è) Õ Õ

Õ Õ

Õ

Õ

.ééé-éèè Ù

..ðè-ì ñ

.èèñ ,éñi ê ,é

1

2

3

ũ õ ùõ " ù

õ ù ù

õ õ ù (é)»

õ

õ õ

õ

ù

õ

ù

õ õ

:ù ()

⊗

⊗

⊗

⊗

⊗

(é)

.ëi ð-ëi i

.ëñi ,é

1

2

١
 Õ Õ
 Õ Õ Ù Õ Õ Ù
 Õ (é) Ù
 ٢
 Õ Õ : Ù
 Õ .
 Õ Õ Õ
 ٣
 Õ (é)
 Õ Õ
 Õ Õ Ù 1
 Õ Õ
 Õ Õ
 Õ Õ
 Ù Õ Õ (Õ Õ) Ù
 :
 1

(é) ..

..iëë-iëê	:	1
..ië-iê éñî	:	2
..iïë-iïê	:	3

ù
õ õ ùõ ù ()
õ õ ù
õ ù
õ õ
ùõ õ ù
õ " ù
õ õ ù
ù
õ õ ù
õ ù
õ ù
õ (é)õ ù
õ õ ù
õ
ù ù
õ ù
ù

1
.đé

Õ
:()

Ù

1

()

Ø () . ()

Ø . (Ø)

.(è)Ø

()

Õ 1

Õ

Ù

Ù

:Ù

Õ

Õ

Õ

(è)

Ù

Ù

Ù

Õ

Ù

ÙÕ Õ

Õ

Õ Ù Õ

(è)

Ù

.í éé-í éè

.ðè

(-) Ù

Ù

.ì è-ěñ

,èèèè , .

1

2

3

(è)

Õ Õ "

Õ
Õ Õ

) Ù (è)"

Ù Õ (

Õ Õ Õ

Õ Ù

Õ Õ Ù

Ù Ù

Õ Õ

Õ Õ Ù 1

Õ Õ Ù

Õ

Ù

Õ Õ Õ Ù Õ

:Ù . (Ù)

1 .éðñ-éðð ,ê

.éðï

2

Ø

Ø

(è)

Õ

Õ

Õ

Ù

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Õ

Ù

Õ

Ù

(è)

Ù

à

èèî - èèí , é

1

2

.èèè , éññî , è

ũ (é) ù
õ õ õ ù
ũ ù
õ õ õ
õ õ õ
õ ù ù
õ ù ù ù
õ õ ù ù
õ õ ù
õ ù ù ù

Ø

Ø

Ø

1
iê

(è)

Õ Û Û

Õ Û

Õ Õ Õ Û Û

Û Û "

Û Û

Õ Û Û

Õ Õ Û

Û Û Û Û

Õ Õ Û

Õ Õ Õ

Û Û Û

Õ Õ Õ Û

Õ Õ Õ Û

Õ Õ Õ Û

õ éñĩ ñ é

Û 1

õê 2

خامساً: السمات الجمالية للصورة الشعرية الناجمة عن علاقة

التشكيل اللغوي بالخيال:

٥ ٥ ٥
٥ ٥ .٥

:

٥ :

٥ ٥
٥ ٥ ٥ ٥

٥ ٥ ٥

٥ ٥ ٥ ٥

٥ ٥ ٥

٥ ٥ ٥ ٥ ٥

٥ ٥ (٥)

٥

٥ ٥ ٥ ٥ : -٥

" :٥

٥ ٥

٥ ٥

٥ (٥)"

٥ ٥ ٥

١١ ١

.٥٥٥ ٢

: -ë

õ õ õ õ ù
ù
õ ù
õ õ ù õ õ õ
" ù ù
ù ù
õ õ ù ù ù
õ õ ù ù ù
õ ù õ õ
õ õ ù õ
õ õ õ õ ù
ù
ù
ù ù ù
ù ù ù ù ù ù
ù ù
õ õ õ õ ù ù
õ ù
õ õ õ õ
ù
õ ù ù ù

.êêê Õ êêê (ù) _____ 1

Ù ç Ù
Õ Ù Ù Ù
Õ Ù Ù à
Õ Ù
Õ
Õ Õ Õ à Õ

:()

Ø

(è) ...
Õ Õ Õ Õ

Ø

Ù

Ù

Õ Ù Õ " Õ

Ù

è

.éñí

1

Õ Õ Õ Ù
Õ " Ù

Ù

Ù

(é)"

Ù

Aesthetic standards

Ù Õ Õ Õ
Ù

Ù

1

Õ Õ Õ Õ Õ Ù

Ù

Õ

Ù

Õ Õ

:Ù

Ø

...

...

.êi

1

· Ø

(è)!

Ø

õ õ õ ù
ù

õ õ (è)

õ
õ õ ù ...

ù
õ ù ù ù ù
ù ù ù ù ù

õ ù ù ù ù ù ù ù ù

õ õ ù ù ù ù ù ù ù ù

õ õ ù ù ù ù ù ù ù ù ù ù ù ù

õ õ õ ù

.ììì Õììì 1

.èèè -èèè 2

Õ

Ù

Ù

Õ Õ Õ

Õ

Õ Õ Ù

Ù

à

Õ Õ

Õ Õ

Õ Õ Õ Õ

Õ

Ù

Õ Õ Õ

Ù

Ù

Õ Õ Õ Õ Ù

":Ù

(é)"

Õ Õ Õ Ù

Õ Õ Õ

Õ Õ

.ëê

1

õ õ õ ù
õ õ (é)

õ õ õ õ
õ õ 1
õ õ

(õ)

õ ù

:ù

ù

õõ õõ õõ õõ õõ õõ õõ õõ

(é) õ õ õ õ õ õ õ õ

õ õ)

:

(ù

õõõõ õõõõ õõõõ õõõõ õõõõ

(é) õõ õõ õõ õõ õõ õõ õõ õõ

.ééí , éñí í , é ù :

1

ù :

2

: ù : ù : ìí , é , éñí è , é

ù :

: ù : éí , é

3

Õ . Æ
Õ Õ Õ - - ù
Õ Õ ù
Õ .
ù
Õ
Õ Õ ù
Õ Õ ù à
Õ
Õ :ù ù
Õ ù ù
à Õ
Õ Õ Õ
Õ Õ
Õ Õ Õ Õ
Õ Õ
ù
Õ Õ Õ Õ 1
Õ Õ Õ Õ ù
Õ Õ ù
Õ ù
Õ Õ Õ ù
Õ ù

٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ ١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩ ٢٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤ ٢٥ ٢٦ ٢٧ ٢٨ ٢٩ ٣٠ ٣١ ٣٢ ٣٣ ٣٤ ٣٥ ٣٦ ٣٧ ٣٨ ٣٩ ٤٠ ٤١ ٤٢ ٤٣ ٤٤ ٤٥ ٤٦ ٤٧ ٤٨ ٤٩ ٥٠ ٥١ ٥٢ ٥٣ ٥٤ ٥٥ ٥٦ ٥٧ ٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ ١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩ ٢٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤ ٢٥ ٢٦ ٢٧ ٢٨ ٢٩ ٣٠ ٣١ ٣٢ ٣٣ ٣٤ ٣٥ ٣٦ ٣٧ ٣٨ ٣٩ ٤٠ ٤١ ٤٢ ٤٣ ٤٤ ٤٥ ٤٦ ٤٧ ٤٨ ٤٩ ٥٠ ٥١ ٥٢ ٥٣ ٥٤ ٥٥ ٥٦ ٥٧ ٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

Õ Õ Ù
Õ

1

(Ù Õ)

Õ Õ

Ù

Õ Õ

Õ Õ

Õ Õ

Õ

Õ

Õ

Ù

(é)

Ù

Ù

Õ

Õ

1

Õ Õ

Õ Õ

Ù

Õ

Õ Õ

Ù

:

Ù

.ñi ,éñi ,é

Ù : 1

(e) $\tilde{O} \tilde{O} \tilde{O} \tilde{a} \tilde{O} \quad \hat{O} \hat{O} \hat{O} \hat{O}$

$\tilde{O} \tilde{O} : \tilde{O}$

\tilde{O}

$\tilde{O} \tilde{O} \tilde{O}$

()

$\tilde{O} \tilde{O} (\tilde{O})$

\tilde{U}

$\tilde{O} \tilde{O}$

\tilde{O}

\tilde{U}

\tilde{U}

(e) $\tilde{O} \tilde{O}$

(\tilde{O})

\tilde{U}

:

\tilde{U}

\tilde{O}

$\tilde{O} \tilde{U} \tilde{U}$

$\tilde{O} \tilde{O}$

$\tilde{O} \tilde{O}$

\tilde{U}

$\tilde{U} \tilde{O} \tilde{U} \tilde{U}$

$\tilde{O} \tilde{O} \tilde{O} \tilde{U}$

\tilde{U}

$\tilde{O} \tilde{O} \tilde{O} \tilde{U}$

$\tilde{U} \tilde{U}$

1

2

Õ Õ

Ù

: -ì

Õ 1 Ù

Õ Õ Õ

Ù Ù

Õ Ù
Ù

Ù

Õ Õ Õ

Ù

Ù

(é) Õ

Õ Ù

:Ù Ù

Õ Õ

Õ Ù Õ Õ Ù Ù

Ù

Õ Ù Õ

Ù

Õ

Õ Õ Õ Ù Õ

Õ Ù

Ù

Õ Õ

.éí ë-éí ê

1

Ù
Ù
Ù

الفاتحة:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَجَعَلَ الرَّبِّدِيْنِ أَشْرَافًا
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَجَعَلَ بِهِ الثَّمَرَاتُ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ مِيزَانَ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ حُدُودًا
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ مِيزَانَ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ حُدُودًا

Õ Õ Õ

Ù

Õ

Ù

Ù

Õ

Ù

Ù

Ù

Õ

Õ

Õ

Õ

()

Õ)

Õ

Õ

Õ

(Ù

Ù

Ù

Ù

Ù

Ù

Ù

Õ

Õ

Ù

Ù

Õ

Õ

Ù

Õ

Ù

Ù

Ù

Ù

Õ

Ù

Ù

Õ

Õ

Ù

Ù

Õ

١ ù ù ù ù
.ù ù ù
õ õ õ õ -
õ õ ù ù :
õ õ ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
ù ù ù ù
õ õ ù ù ù ù ù ù
õ õ õ õ ù ù ù ù
õ õ õ õ ù ù ù ù
õ õ ù õ ù ù ù -
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù
ù ù ù ù ù ù ù ù

õ õ ùõ
õ õ ù
õ ù
õ ù
ù õ
ù ù ù
ù ù ù ù
õ õ õ ù
õ õ ù
õ õ ù
õ õ ù ù

ã ã -
 ù (+)
 ã ã ()
 ã
 ã ù ù -
 ã 1
 ù ã ù ù -
 ù ù ù ù
 ù ù ù ù ù ù -
 ù ù ù ù ù ù
 ù ù ù ù ù

قائمة المصادر والمراجع

.	-é
Õ - Õ - :	-ê
. éñî ñ :	
Õ Õ	-ë
.	
ê Õ	-ì
.éñî ê	
.	-í
Û	-î
. éñîè	
Õ Õ Õ	-ï
. éñîî é	
Õ Õ Õ	-ð
. éñîð Û Û	
Õ :	-ñ
. éñî ì é	
. éñî é	-èè
. éñîê	-éé
:	-éê
Õ	

: , : , -éë
 , éñĩ è , é , é , Õ , Õ
 , éñðè , ë
 , () Ù , Ù -èì
 , èèèè , ,
 , Ù , -éí
 , éñĩ ñ
 , éñĩ é , -éî
 , éñĩ ê , -éì
 , éñðñ , -éð
 , éñĩ ð , -éñ
 Ù , -èè
 : ,
 , éñí í , Ù -èé
 , éñĩ è , Ù -èê
 , Õ , Õ , Ù -èë
 , éñĩ ì , ë
 , Õ , Õ , Ù -èì
 , éñðñ - éñðð ,
 : , -éí
 , Õ ,
 , Ù : , -éî
 , , í ,

-èi
 . éñďë ě Ñ :
 . éñi î -êď
 - : -êñ
 . éññê ě
 Ñ : -èè
 . éñi è -
 ě Ñ Ù Ù -èé
 . éññi
 Ñ Ñ Ñ -èè
 . éñi đ
 Ñ : Ù -èè
 . éñi è
 ě Ù Ù -èi
 . éñďé
 : -èi
 . éñi î
 Ñ Ñ Ñ : -èi
 . éñi é
 Ñ Ñ Ù -èi
 . éñďë ě Ñ
 Ù -èď
 . éñďé

Õ -ëñ
 . êèèé
 Õ Õ : -ì è
 . éññé
 Õ Õ Õ Õ -ì é
 . éñî è
 : -ì ê
 . éñðè
 Õ Õ : Õ Õ -ì ë
 . éñðè ë
 Õ : -ì ì
 . éññé
 Õ Õ Õ Ù Ù Ù -ì í
 . éññê
 Õ Õ -ì î
 . éñðè é
 Õ : ° -ì ï
 . éññé é
 Õ Õ : Õ -ì ð
 . éñî î é Õ
 Õ Ù -ì ñ
 é Õ Õ Õ Õ :
 . éñî è

Õ Õ : Ù -í è
 ê -í é
 . éñĩ ñ
 Õ Õ -í ê
 . éñðñ-éñðð
 Õ -í ë
 Õ Ù :
 . éñî î
 ë Ù : -í ì
 . éñî ð
 Õ -í í
 . êèèì
 Ù Ù -í î
 . êèèï ,é
) -í ï
 ê Õ : (. éñðë
 Õ : Ù -í ð
 Õ ,é ,éñî ð ,é Õ Õ
 . éñî í
 ù Õ -í ñ
 . éñðè ,é Õ
 . éñî ñ ,é ,éñî ê ,é Ù -í è

õ õ õ õ -î é
. éñðê ,ê
õ õ : : -î ê
. éñðï ,é
õ ù -î ë
õ õ õ õ ù -î ì
. éñññ
é õ õ -î í
. éñññ
,êèèè-éñí ð -î î
. êèèè ,é
, éñï è-éñï è õ õ ù -î ï
. êèèè ,é
, ù -î ð
. éñðñ
õ õ õ õ -î ñ
. éññî ,ê - õ
õ õ ù -î è
. éñðë ,é -
. éñï ï ,é -î é
õ õ õ -î ê
. éñðï

Õ Õ Õ : -đí
 . éñĩ é
 . éññě Ù Ù Ù -đí
 . éñĩ ê Ù -đí
 Õ Õ Õ Ù Ù -đđ
 . éñđê-éñđé
 . éñĩ ê é -đñ
 Ù -ñè
 . éñĩ đ é
 Õ Õ Õ Ù -ñé
 . éñđĩ
 : Ù -ñê
 . êèèé :
 : -ñě
 . éñđé ê
 Ù : -ñì
 . éñĩ ì
 . éñĩ é -ñí
 Õ Õ Õ Õ Õ -ñĩ
 . éñĩ ê
 - Õ) Õ Ù -ñĩ
 . é,éñđđ (-
 Õ Õ Ù -ñđ
 . êèèé é

١. Õ - ññ
 . êèèì ,é -
 ٢. ê Õ Ù Ù -éèè
 . . .
 ٣. Ù -éèè
 . éñðê ,é
 ٤. Õ Õ Õ -éèè
 . éñî ñ ,é
 ٥. . éñî î . . -éèè
 ٦. Õ Ù -éèè
 . êèèì ,é -
 ٧. : Ù -éèè
 . êèèè ,é -
 ٨. Õ Õ Ù Ù -éèè
 . êèèè ,é - -
 ٩. Ù -éèè
 . êèèè ,é
 ١٠. -éèð
 . éñî ñ . . -
 ١١. -éèñ

 ١٢. : Ù -éèè

 ١٣.
 ١٤. : Ù -éèè

 ١٥.
 ١٦. : Ù -éèè

 ١٧.
 ١٨. : Ù -éèè

 ١٩.
 ٢٠. : Ù -éèè

(Õ Õ Õ Õ) Õ -ééé
.éñî î ê
. . ë -ééê
: Õ -ééë
Õ Ù Õ :
. éññè ê Ù
: -ééì
. êèèí
Õ -ééí
- Õ î :
. éññê /
Õ Õ Ù -ééî
. . . .
Õ (Õ -Ù -Ù) Ù -ééï
. êèèë é :
. . . . -ééď
Õ : -ééñ
. éñî ñ é -
-ééè
. éñî î
Õ - Ù -ééê
. éññď
é Õ Õ -ééê
. éñî ê

. . . Õ Õ . . . -éèè
 . éñĩ ñ ,é . . . -éèì
 . Õ Õ Õ Ù Ù . . . -éèì
 . éñññ ,ê .
 Õ Ù Ù . . . -éèì
 . éñññ ,ê .
 . : Ù . . . -éèì
 . Õ Õ :
 . éñĩ ð .
 . éñðê . . . Ù . . . -éèð
 -éèñ
 ,é . Õ Õ Õ Ù . . . -éèè
 . éññì
 -éèé
 . éñðê ,é
 Õ Õ Õ Õ . . . -éèé
 . . . Õ Õ -
 . éññì
 . Õ Ù . . . -éèè
 . éñðé . . .
 Õ Õ Õ . . . -éèì
 . éñðì . . . -

-éëí
. éñðë ,ê -
. Õ Õ : -éëî
. éñî ì .
. Õ - -éëï
. éññî
. Õ : ù ù -éëð
. éññî ,é -
. Õ ù -éëñ
.
. Õ - Õ Õ Õ ù -éì è
. éñî ð
- Õ -éì é
. éñðë ,ê
. Õ Õ - -éì ê
. êèèè .
. Õ -éì ë
. éñî ì .
-éì ì
. éññé .
. é ù -éì í
. éññî
. ê ,éñî ê ,é -éì î
. éñî ñ ,ë ,éñî ì

-éi ĭ
 . éññê ,é
 Õ Õ -éi ð
 . éñññ
 Õ Õ Õ Õ -éi ñ
 . ì
 Õ Õ -éi è
 . êèèí
 Õ Õ Õ -éi é
 . Õ -éñđí éñi í
 . éñññ
 . éñi ë -éi ê
 . êèèè -éi ë
 : -éi ì
 . éñđé ,ê -éi í
 -
 . éñđè ,é -éi î
 Õ - Õ
 . éñđi ,ê
 Õ Õ Õ : Õ -éi ĭ
 . éñi ĭ ,é
 Õ -éi ð
 . éññi ,é

,éñi í -éñi è , Õ Õ , , -éi ñ
 , Õ Õ : , Ù
 . éñðñ ,
 Õ , -éi è
 . éññi ,
 , Õ Õ , : , Ù , -éi é
 . èèéi ,é ,
 . éñðè , , Ù : , Ù Ù , -éi ê
 , Õ Õ , Õ : Ù , -éi ë
 . . . , . .
 : Õ , : , -éi ì
 , . , Õ , Õ , Õ Õ , -
 . éñi ð
 , Õ Õ , Õ Ù , -éi í
 . éñði ,ë ,
 Õ Õ , Ù , -éi î
 . éññi , - ,éi -éi ,
 . éñi ñ ,é , -éi ï
 : Õ , -éi ð
 ,é , Õ , Õ ,
 . éñi ï
 ,é , Õ , Ù Ù , -éi ñ
 . éññé

, Õ , Õ , Ù , , -éi è
 . éñðñ ,é
 ,é , Õ , Õ , Õ Õ , , -éi é
 . éñðè ,ê ,éñi ï
 , Ù , Ù , Ù -éi ê
 . éñi ê , , ,
 . éñði , , , Ù , , -éi ë
 ,è , , , Ù , , -éi ì
 . éññð
 Õ Ù Ù , -éi í
 . éññê ,éñi í ,é , , , ,
 , Õ , Õ Õ : , , , -éi î
 . éññi , , ,
 , . Õ , Ù , -éi ï
 . êèèð
 , Õ Õ Õ Õ , , -éi ð
 . êèèé , , , ,
 Õ : Õ (Ù) , , -éi ñ
 . éñði ,é , - , , ,
 ,í , Õ , Õ , Õ , Ù -éðè
 . éñðé
 -è Õ , Õ , Ù -éðé
 . éñi ë , , ,

,ê , Õ , Õ , Õ : ,Ù ,Ù -éðê
 . éñðé
 , Õ , Õ , Õ -éðë
 . éñðì ,ê , ,
 , Õ Õ ÙÕ Ù , , -éðì
 . éñññ ,é ,
 Õ , -éðì
 . éññë ,é ,
 Ù , -éðì
 . êèèð ,é , Õ ,
 Õ Õ , -éðì
 . éñðê , , ,
 . éññ ñ ,é , , Ù , -éðð

المجّلات والدوريات

Õ	Õ	Õ	Ù	-é
				. êèèð , éëë
	(Ù)	-ê
		. êèèî	, êë	
-	ë-é			-ë
				. éñđî
Ù	Õ	Õ	Ù	-ì
				. êèèî
			Ù	-í
		. êèèî	, ê	
Õ			Ù	Ù -î
			. éññî	, êî î , êë
, ééð	Õ	Ù	Ù	-ï
				. éñđî , Ù
Õ	Õ		Ù	-ð
				. éñðé , éè
Õ				-ñ
		. êèèî	, í éî , ì í	
Õ	, éè	Õ	Ù	-èè
				. éñđî , , éèî
Õ	Õ			-éé
	. éñðë	-	, éê-éé	

. éñññ , ,éé ,é , -éê
 Õ , Õ , Õ , -éë
 . êèèè ,ñ ,éí , -éì
 Õ , Õ , Õ , -éí
 . éññé , Õ , ,ëëï
 . éññï , - ,ëèé
 . êèèî , - ,ëí , ,é , -éì
 Õ , Õ , Õ , -éì
 . êèèî , ,í ñ , ,éì ,

The aesthetic direction in the contemporary critical Arabic studies—poem exemplar –

** The summary of the research:

Recently the aesthetic studies have been increased and the views have been multiplied to know aesthetic critique. any way the rules of the aesthetic critique in our contemporary Arabic literary never establish yet. This made us choose a search a bout the aesthetic tendency in the contemporary critical Arabic studies – poem exemplar-.

☒ This research has been divided into three terms:

- The first term is about the aesthetics. It consists of:

The aesthetic between nature and art the aesthetic between form and feeling, the relation between aesthetic, benefit and character. finally the aesthetic pleasure which has divided into two kind materialistic pleasure and moral one.

- The second term includes aesthetic valuations in poem and the critic's views about it which have been divided into give parts:

Aesthetic lofty, comedy, tragedy and ugliness.

- The last we talked hare about it's meaning, its duty in a poem and then we discussed the important of imagination to build the nice poetic manner then we looked for the connection between imagination and language in this poetic manner,

As a result, we deduced the aesthetic marks which resulted from the relation between two last elements.

In conclusion we tried to summarize the most important result which we reached in this research.